

Brüssel, 30. november 2018
(OR. en)

15020/18

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0108(COD)

JAI 1236
COPEN 428
CYBER 304
DROIPEN 192
JAIEX 160
ENFOPOL 596
DAPIX 366
EJUSTICE 163
MI 917
TELECOM 442
DATAPROTECT 263
CODEC 2180

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Nõukogu
Eelmise dok nr:	14351/1/18 REV1
Komisjoni dok nr:	8110/18
Teema:	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalasjades – Üldine lähenemisviis

SISSEJUHATUS

1. Komisjon võttis 17. aprillil 2018 vastu ning edastas nõukogule ja Euroopa Parlamendile eespool nimetatud ettepaneku, mille õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikli 82 lõige 1. Ettepanekuga soovitakse luua Euroopa andmeesitamismäärus ja Euroopa andmesäilitamismäärus elektrooniliste tõendite hankimiseks ja säilitamiseks teises riigis, ilma selle riigi pädevaid asutusi kaasamata. Määrustega käsitletakse konkreetselt piiriülest juurdepääsu elektroonilistele tõenditele, eesmärgiga kohandada õiguslase koostöö mehhanisme vastavalt digitaalajastul kuritegevuse vastu võitlemise nõuetele.

2. Kavandatava määrusega luuakse võimalus taotleda mis tahes säilitatud andmete kategooriaid. Selleks kehtestatakse siiski konkreetne künnis andmeliiklus- ja sisuandmete jaoks [võrreldes abonendi- või juurdepääsuandmetega], mida saab taotleda ainult kuriteo korral, mis on taotlevas riigis karistatav vabadusekaotusega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat, või konkreetsete küberkuritegude, küberruumi kasutades toime pandud kuritegude või terrorismiga seotud kuritegude korral.
3. Ettepanekus nähakse Euroopa andmeesitamismääruse täitmiseks ette kümnepäevane kohustuslik tähtaeg, kuid erakorralises olukorras (kus esineb otsene oht inimese elule või kehalisele puutumatusle) on tähtaeg kuus tundi. Euroopa andmesäilitamismääruse puhul on pädeval asutusel 60 päeva aega kinnitada, et ta on algatanud järgneva andmete esitamise taotluse (sealhulgas vastastikuse õigusabi süsteemi kaudu). Määruse täitmata jätmise korral saab teenuse osutajale määrata karistuse.
4. Määrused adresseeritakse teenuse osutajale, kes pakub liidus teenuseid või teenuse osutaja poolt määratud esindajale, kes asub teises liikmesriigis, elektrooniliste tõendite kogumise eesmärgil kooskõlas kavandatava direktiiviga. Määruse eelnõus kasutatakse kriteeriumidena osutatavate teenuste liiki (e-side, infoühiskond, veebimajutus, IP-numbriteenused, privaatsus- või vaheserverid) ning ka teatavat liiki teenuse osutajate nimesid (interneti domeeninime registrid või registraatorid).
5. Euroopa Ülemkogu¹ kutsus 18. oktoobril 2018 üles leidma lahendusi, mis tagavad elektrooniliste tõendite kiire ja tõhusa piiriülese kättesaadavuse, et efektiivselt võidelda terrorismiga ja muude raskete ja organiseeritud kuritegudega nii ELis kui ka rahvusvahelisel tasandil. Ta rõhutas, et elektroonilisi tõendeid käsitlevates komisjoni ettepanekutes tuleks kokku leppida parlamendi praeguse koosseisu ametiaja lõpuks.
6. Euroopa Parlamendis nimetati 24. mail 2018 raportööriks Birgit Sippel (LIBE, S&D). Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade (LIBE) komisjon arutas ettepanekut 11. juunil 2018 ning korraldas mitmeid koosolekuid ja kuulamisi, sealhulgas avaliku kuulamise 27. novembril 2018. Raporti vastuvõtmiseks ei ole ajaraamistikku kehtestatud.
7. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse vastu 12. juulil 2018².

¹ EUCO 13/18, punkt 9.

² 11533/18.

II. TÖÖ NÕUKOGUS

8. Komisjon tutvustas ettepanekut kriminaalkoostöö töörühmas 27. aprillil 2018, pärast seda vaadati määruse eelnõu 5.–6. mail 2018 töörühmas artiklite kaupa läbi ning mõju hinnangu üle vahetati arvamusi. Üldiselt pälvisid nii mõjuhinnang kui ka ettepanek delegatsioonide heakskiidu.
9. Arutelud keskendusid peamiselt komisjoni poolt ette pandud kontseptsioonile esitada Euroopa andmeesitamismäärus otse teenuse osutajale või selle esindajale, kaasamata seda liikmesriiki, kus viimatinimetatu asub (st täitjariiki), teenuse osutaja määratlusele, immunitetidele ja privileegidele, läbivaatamise korrale kohustuste konflikti korral ning karistustele käesolevast määrusest tulenevate nõuete täitmata jätmise korral.
10. Ettepaneku läbivaatamine töörühmas toimus Bulgaaria ja Austria eesistumiste ajal. Peeti 12 kohtumist, mille tulemusel koostati viis järjestikust muudetud versiooni. Arutelud viidi lõpule 20. novembril 2018 eesmärgiga esitada käesoleva märkuse lisas esitatud kompromisstekst vastuvõtmiseks üldise lähenemisviisina ettepaneku suhtes eelseisval justiits- ja siseküsimuste nõukogu istungil, mis toimub 6.–7. detsembril 2018.
11. Töörühmas toimunud arutelude tulemusi, delegatsioonidelt saadud kirjalikke märkusi ning liikmesriikide reservatsioone teksti kohta on kajastatud eesistujariigi muudetud kompromisstekstis, mis on esitatud lisas. Põhjendusi on kohandatud, et neis kajastuksid regulatiivosas tehtud muudatused. Kõik muudatused võrreldes komisjoni ettepanekuga on märgitud **paksus kirjas** (uus tekst) või nurksulgudega [...] (väljajäetud tekst).

III. JÄRELDUSED

12. Lisas esitatud tekst kajastab eesistujariigi ja liikmesriikide jõupingutusi saavutada kompromiss.
 13. Alaliste esindajate komitee saavutas 28. novembril 2018 eesistujariigi kompromissteksti suhtes käesoleva märkuse lisas esitatud kujul kokkuleppe, kusjuures tehti ainult üks muudatus, milleks oli SI delegatsiooni reservatsiooni (esitatud joonealuses märkuses 27) tagasivõtmine.
 14. Nõukogu kutsutakse seega üles leppima kõnealuse teksti suhtes kokku üldises lähenemisviisis, mille alusel peetakse seadusandliku tavamenetluse raames (ELi toimimise lepingu artikkel 294) Euroopa Parlamendiga läbirääkimisi.
-

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb Euroopa andmesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalasjades³

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 82 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁴,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit on seadnud endale eesmärgi säilitada ja arendada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala. Sellise ala järkjärguliseks loomiseks peab liit võtma kriminaalasjades tehtava õiguslase koostööga seotud meetmeid, mis põhinevad kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõttel, mida nimetatakse alates 15.–16. oktoobril 1999 Tamperes toimunud Euroopa Ülemkogu istungist üldiselt liidus kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö nurgakiviks.
- (2) Kriminaaluurimiste läbiviimise ja süüdistuste esitamise võimaldamiseks kogu liidus on järjest olulisemad elektrooniliste tõendite hankimise ja säilitamise meetmed. Elektrooniliste tõendite hankimise tõhusad mehhanismid on kuritegevuse vastu võitlemisel otsustava tähtsusega, tingimusel et on tagatud täielik kooskõla Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhiõiguste ja põhimõtetega, mis kajastuvad aluslepingutes, eelkõige vajalikkuse ja proportsionaalsuse, nõuetekohase menetluse, andmekaitse, kirjavahetuse konfidentsiaalsuse ja privaatsuse põhimõttega.

³ Madalmaad, Soome, Tšehhi Vabariik ja Läti on esitanud reservatsiooni kogu kompromissteksti kohta. Madalmaade puhul on reservatsioon esitatud muu hulgas seoses artiklitega 5, 6, 7a, artikli 11 lõikega 3, artiklitega 12a, 12b, 14 ja 17.

⁴ ELTC, lk .

- (3) Justiits- ja siseministrite ning liidu institutsioonide esindajate 22. märtsi 2016. aasta ühisavalduses Brüsseli terrorirünnakute kohta on rõhutatud esmatähtsana vajadust leida viise elektrooniliste tõendite kiiremaks ja tulemuslikumaks tagamiseks ning kogumiseks ja teha kindlaks konkreetsed meetmed selle küsimuse lahendamiseks.
- (4) Nõukogu 9. juuni 2016. aasta järeldustes on rõhutatud, et kriminaalmenetlustes on üha tähtsamad elektroonilised tõendid ning küberruumi kaitsmine kuritarvituse ja kriminaalse tegevuse eest majanduse ja ühiskonna hüvanguks, ning seetõttu on vaja, et õiguskaitse- ja õigusalastel oleksid küberruumiga seotud kuritegude uurimiseks ja nende eest süüdistuste esitamiseks tõhusad vahendid.
- (5) Komisjon rõhutas 13. septembri 2017. aasta ühisteatises vastupidavusvõime, heidutuse ja kaitse kohta,⁵ et küberruumi kasutades toime pandud kuritegude tulemuslik uurimine ja nende eest süüdistuse esitamine on peamine mõjutusvahend küberrünnete vastu ning praegust menetlusraamistikku tuleb paremini kohandada internetiajastu vajadustele. Praegused menetlused ei sobi kokku küberrünnete toimumise kiirusega, mis tekitab erilise vajaduse tõhusa piiriülese koostöö järele.
- (6) Euroopa Parlament kajastas neid mureküsimusi oma 3. oktoobri 2017. aasta resolutsioonis küberkuritegevuse vastase võitluse kohta,⁶ juhtides tähelepanu probleemidele, mida praegune killustatud õigusraamistik võib tekitada teenuse osutajatele, kes soovivad vastata õiguskaitsealastele taotlustele, ning kutsudes komisjoni üles esitama elektroonilisi tõendeid käsitlevat liidu õigusraamistikku, mis hõlmaks piisavalt tagatise kõigi asjaosaliste õiguste ja vabaduste kaitseks.
- (7) Võrgupõhiseid teenuseid võib osutada kõikjalt ja need ei eelda füüsilise taristu, ruumide või töötajate olemasolu asjaomases riigis. Seetõttu talletatakse asjaomaseid tõendeid sageli mujal kui uurimist läbiviivas riigis või neid talletab väljaspool seda riiki asutatud teenuseosutaja. Sageli ei ole asjaomases riigis uurimise all oleva juhtumi ning talletamiskoha riigi või teenuse osutaja peamise tegevuskoha riigi vahel ühtegi muud seost.
- (8) Seose puudumise tõttu saadetakse õiguslase koostöö taotlused sageli riikidele, kes võtavad vastu suurel arvul teenuse osutajaid, kuid kellel ei ole konkreetse juhtumiga ühtegi muud seost. Lisaks sellele on taotluste arv olemuselt piirideta võrguteenuste üha suurema kasutamise tõttu mitmekordistunud. Selle tulemusena võtab elektrooniliste tõendite hankimine õiguslase koostöö kanalite kaudu sageli kaua aega – kauem, kui neist saadavad juhtlõngad on võib-olla kättesaadavad. Peale selle puudub selge raamistik teenuse osutajatega koostöö tegemiseks ja teatavad kolmandate riikide teenuse osutajad vastavad otsetaotlustele muude kui sisuandmete saamiseks vastavalt sellele, kuidas on lubatud nende suhtes kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt. Seetõttu tuginevad kõik liikmesriigid teenuse osutajatega loodud koostöökanalile, kui see on olemas, ning kasutavad erinevaid riiklikke vahendeid, tingimusi ja menetlusi. Mõned liikmesriigid on sisuandmete puhul võtnud ka ühepoolseid meetmeid, samal ajal kui teised tuginevad jätkuvalt õiguslasele koostööle.

⁵ JOIN(2017) 450 final.

⁶ 2017/2068(INI).

- (9) Killustatud õigusraamistik tekitab probleeme nendele teenuse osutajatele, kes soovivad õiguskaitsealastele taotlustele vastata. Seepärast on vaja esitada elektrooniliste tõendite suhtes kohaldatav Euroopa õigusraamistik, millega kohustatakse õigusakti kohaldamisalasse kuuluvaid teenuse osutajaid vastama ametiasutustele otse, kaasamata selleks **iga juhtumi puhul süsteemselt** teenuse osutaja liikmesriigi õigusasutust.
- (10) Käesoleva määruse kohased määrused tuleks adresseerida teenuse osutajate esindajatele, kes on selleks otstarbeks määratud. Kui liidus asutatud teenuse osutaja ei ole esindajat määranud, võib kõnealused määrused adresseerida mõnele selle teenuse osutaja tegevuskohale liidus. Selle varuvariandiga tagatakse süsteemi tulemuslikkus, kui teenuse osutaja ei ole spetsiaalset esindajat (veel) määranud.
- (11) Euroopa andmeesitamismääruse ja Euroopa andmesäilitamismääruse mehhanism elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalasjades saab toimida üksnes liikmesriikide suure vastastikuse usalduse alusel, mis on selle vahendi nõuetekohase toimimise oluline eeltingimus.
- (12) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ning järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Need on muu hulgas õigus vabadusele ja turvalisusele, era- ja perekonnaelu austamine, isikuandmete kaitse, ettevõtlusvabadus, omandiõigus, õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, süütuse presumpatsioon ja kaitseõigus, seaduslikkuse ja proportsionaalsuse põhimõte ning mitmekordse kohtumõistmise ja karistamise keeld kriminaalmenetluses sama kuriteo eest.
- (12a) Kui taotleval liikmesriigil on andmeid, et teises liikmesriigis võib toimuda paralleelne kriminaalmenetlus, konsulteerib ta selle liikmesriigi ametiasutustega nõukogu raamotsuse 2009/948/JSK⁷ kohaselt. Igal juhul ei tohiks Euroopa andmeesitamismäärust teha, kui taotleval liikmesriigil on andmeid, et see oleks vastuolus *ne bis in idem* põhimõttega.**

⁷ Nõukogu 30. novembri 2009. aasta [raamotsus 2009/948/JSK](#) kohtualluvuskonfliktide vältimise ja lahendamise kohta kriminaalmenetluses (ELT L 328, 15.12.2009, lk 42).

- (13) Selleks et tagada põhiõiguste täielik austamine, viidatakse käesolevas määruses sõnaselgelt vajalikele nõuetele, mis puudutavad isikuandmete hankimist, isikuandmete töötlemist, käesoleva õigusaktiga ette nähtud uurimistoimingute kasutamise kohtulikku kontrolli ja kättesaadavaid õiguskaitsevahendeid.
- (14) Käesolevat määrust tuleks kohaldada ilma, et see piiraks kriminaalmenetluses kohaldatavaid menetlusõigusi, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2010/64/EL,⁸ 2012/13/EL,⁹ 2013/48/EL,¹⁰ 2016/343,¹¹ 2016/800¹² ja 2016/1919¹³.
- (15) Käesoleva õigusaktiga kehtestatakse õigusnormid, mille alusel võib Euroopa Liidu pädev õigusasutus anda liidus teenuseid pakkuvale teenuse osutajale Euroopa andmeesitamismäärusega või Euroopa andmesäilitamismäärusega korralduse esitada või säilitada elektroonilisi tõendeid. Käesolevat määrust kohaldatakse kõikidel juhtudel, kui teenuse osutaja on asutatud või esindatud teises liikmesriigis. Käesoleva määrusega kehtestatud vahendeid ei saa kasutada riigisisestes olukordades ja sel juhul ei tohiks selle määrusega piirata siseriiklikus õiguses juba sätestatud riiklike pädevate asutuste volitusi panna kohustusi nende territooriumil asutatud või esindatud teenuse osutajatele.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta [direktiiv 2010/64/EL](#) õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1).

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta [direktiiv 2012/13/EL](#), milles käsitletakse õigust saada kriminaalmenetluses teavet (ELT L 142, 1.6.2012, lk 1).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta [direktiiv 2013/48/EL](#), mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega (ELT L 294, 6.11.2013, lk 1).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta [direktiiv \(EL\) 2016/343](#), millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikul arutelul (ELT L 65, 11.3.2016, lk 1).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta [direktiiv \(EL\) 2016/800](#), mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikke tagatisi (ELT L 132, 21.5.2016, lk 1).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta [direktiiv \(EL\) 2016/1919](#), milles käsitletakse tasuta õigusabi andmist kahtlustatavatele ja süüdistatavatele kriminaalmenetluses ning isikutele, kelle üleandmist taotletakse Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses (ELT L 297, 4.11.2016, lk 1).

- (16) Kriminaalmenetluste seisukohalt kõige olulisemad teenuse osutajad on elektroonilise side teenuste osutajad ja kasutajatevahelist suhtlemist hõlbustavate infoühiskonna teenuste konkreetsete osutajad. Käesolevas määruses tuleks seega käsitleda mõlemat rühma. Elektroonilise side teenuste osutajad on määratletud direktiivi ettepanekus, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik. Need teenused hõlmavad selliseid inimestevahelise side teenuseid nagu IP-kõne, kiirsõnumite saatmine ja e-posti teenused. **Käesolevat määrust tuleks samuti kohaldada direktiivis (EL) 2015/1535 määratletud teiste [...] infoühiskonna teenuste [...] osutajate suhtes, kes ei kvalifitseeru elektroonilise side teenuste [...] osutajateks, kuid annavad oma kasutajatele üksteisega suhtlemise vahendi või pakuvad oma kasutajatele teenuseid, mida saab kasutada nende nimel andmete töötlemiseks või talletamiseks. See peaks olema kooskõlas Budapesti küberkuritegevuse konventsioonis kasutatud terminitega. Andmete töötlemist tuleks mõista tehnilises tähenduses, mille all mõeldakse andmete loomist või käsitlemist, st tehnilisi operatsioone, millega luuakse või muudetakse andmeid arvutitöötlemise abil. Käesolevaga hõlmatud teenuse osutajad on näiteks internetipõhised kauplemiskohad, mis annavad [...] tarbijatele ja ettevõtjatele üksteisega suhtlemise vahendi [...] ning muid veebimajutusteenuseid, sealhulgas teenuse osutamisel pilvandmetöötlemise kaudu, samuti internetimängude platvorme ja interneti hasartmänguplatvorme. Kui infoühiskonna teenuste osutaja ei anna oma kasutajatele üksteisega suhtlemise vahendit, vaid üksnes vahendi suhtlemiseks teenuse osutajaga ega paku võimalust andmeid töödelda või talletada või kui andmete talletamine/töötlemine ei ole kasutajatele pakutava teenuse olemuslik komponent, nagu õigus-, arhitektuuri-, inseneri- ja raamatupidamisteenused, mida pakutakse internetis vahemaa tagant, ei kuulu see määratluse alla isegi juhul, kui see kuulub direktiivis (EL) 2015/1535 sätestatud infoühiskonna teenuste määratluse alla. [...]**
- (17) Paljudel juhtudel ei talletata ega töödelda andmeid enam kasutaja seadmes, vaid need tehakse kättesaadavaks pilvepõhises taristus, et sellele pääseks kõikjalt juurde. Selliste teenuste pakkumiseks ei ole teenuse osutajatel vaja end asutada ega omada servereid konkreetses riigis. Käesoleva määruse kohaldamine ei tohiks seega sõltuda teenuse osutaja tegevuskoha või andmete töötlemise või talletamise rajatise tegelikust asukohast.
- (18) Nimede ja numbrite määramisega seotud internetitaristu teenuste osutajad, nagu domeeninimede registraatorid ning registri-, privaatsus- ja vaheserveri teenuse osutajad või IP-aadresside piirkondlikud internetiregistrid, on pahatahtlike või kahjustatud veebisaitide taga olevate isikute kindlakstegemisel eriti olulised. Nemad valdavad andmeid, mis on kriminaalmenetlustes eriti olulised, sest need võivad aidata kindlaks teha kriminaalses tegevuses kasutatud veebisaidi taga oleva üksikisiku või üksuse või kuriteo ohvri kahjustatud veebisaidi puhul, mille kurjategijad on kaaperdanud.

- (19) Käesoleva määrusega reguleeritakse ainult talletatud andmete kogumist, see tähendab selliste andmete kogumist, mis on teenuse osutaja valduses Euroopa andmesitamis määruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamis määruse tunnistuse kättesaamise ajal. Sellega ei kehtestata üldist andmete säilitamise kohustust ega anta luba andmepüügiks või andmete esitamise või säilitamise määruse tunnistuse kättesaamisest hiljem talletatavate andmete saamiseks. Andmed tuleks esitada olenemata sellest, kas need on krüptitud või mitte.
- (20) Käesoleva määruse andmekategooriad hõlmavad abonendiandmeid, juurdepääsuandmeid, tehinguandmeid (neid kolme kategooriat nimetatakse „muudeks kui sisuandmeteks“) ja sisuandmeid. Selline eristus (v.a juurdepääsuandmed) on olemas paljude liikmesriikide õigusaktides ja ka Ameerika Ühendriikide kehtivas õigusraamistikus, mis lubab teenuse osutajatel esitada vabatahtlikult muid kui sisuandmeid välisriigi õiguskaitseasutustele.
- (21) Käesolevas määruses kasutatava eraldi andmekategooriana on asjakohane välja tuua juurdepääsuandmed. Juurdepääsuandmeid taotletakse samal eesmärgil nagu abonendiandmeid, see tähendab nendega seotud kasutaja isiku tuvastamiseks, ning põhiõigustesse sekkumise määr on sarnane nagu abonendiandmete puhul. Juurdepääsuandmed salvestatakse tavaliselt sündmuste registreerimisel (st serveri logifailis), et tähistada kasutaja teenusele juurdepääsu seansi algust ja lõppu. Sageli on see individuaalne IP-aadress (staatiline või dünaamiline) või muu identifikaator, mis eristab juurdepääsuseansil kasutatud võrguliidest. Kui kasutaja on teadmata, tuleb see sageli teada saada enne, kui teenuse osutajalt saab nõuda selle identifikaatoriga seotud abonendiandmeid.
- (22) Tehinguandmeid taotletakse seevastu üldiselt teabe saamiseks kasutaja kontaktide ja asukoha kohta ning nende abil võib luua asjaomase isiku profiili. Juurdepääsuandmeid ei saa iseseisvalt kasutada sarnaseks otstarbeks, näiteks ei avalda need mingit teavet kasutajaga seotud vastaspoolte kohta. Käesolevas ettepanekus võetakse seega kasutusele uus andmekategooria, mida tuleb käsitleda nagu abonendiandmeid, kui nende andmete hankimise eesmärk on sarnane.
- (23) Kõik andmekategooriad sisaldavad isikuandmeid ja on seega kaetud liidu andmekaitseõigustikust tulenevate kaitsemeetmetega, kuid põhiõigustele avalduva mõju suurus varieerub, ühelt poolt eelkõige abonendiandmete ja juurdepääsuandmete ning teiselt poolt tehinguandmete ja sisuandmete vahel. Kui abonendiandmed ja juurdepääsuandmed on uurimises kasulikud kahtlustatava isiku tuvastamiseks esimeste juhtlõngade leidmisel, siis tehingu- ja sisuandmed on kõige asjakohasemad tõendusmaterjalina. Seetõttu on tähtis hõlmata õigusaktiga kõik need andmekategooriad. Kuna sekkumine põhiõigustesse on erinev, kehtestatakse erinevad tingimused ühelt poolt abonendi- ja juurdepääsuandmete ning teiselt poolt tehingu- ja sisuandmete hankimisele.

- (24) Euroopa andmesitamismääruse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tegemine on uurimistoimingud, mida tuleks kasutada pärast iga üksikjuhtumi proportsionaalsuse ja vajalikkuse hindamist üksnes konkreetse kriminaalmenetluse raames, mida viiakse läbi juba toimunud konkreetse kuriteo konkreetsete teadaolevate või veel tundmatute toimepanijate vastu.
- (24a) Kuna vastastikuse õigusabi menetlusi võib liikmesriikides kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt pidada kriminaalmenetluseks, siis tuleks selgitada, et Euroopa andmesitamismäärust ega Euroopa andmesäilitamismäärust ei tohiks teha vastastikuse õigusabi andmiseks teisele liikmesriigile või kolmandale riigile. Sellistel juhtudel tuleks vastastikuse õigusabi taotlus adresseerida sellisele liikmesriigile või kolmandale riigile, kes saab anda vastastikust õigusabi oma siseriikliku õiguse kohaselt. Kui aga taotlejaks oli oma kriminaaluurimise või -menetluse jaoks elektroonilised tõendid juba käesoleva määruse kohaselt hankinud ning hiljem need tõendid edastatakse, tuleks kohaldada erikohustuse reegli põhimõtet.**
- (24b) Käesolevat määrust tuleks kohaldada kriminaalmenetluste suhtes, mille taotlejaks on algatanud selleks, et teha kindlaks õigusemõistmisest kõrvale hoidnud süüdimõistetud isiku asukoht vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täitmiseks. Kui aga karistuse või vabadust piirava julgeolekumeetme määramise otsus tehti tagaselja, ei peaks Euroopa andmesitamismäärust ega Euroopa andmesäilitamismäärust olema võimalik teha, kuna tagaseljaotsuseid käsitlev liikmesriikide siseriiklik õigus on kogu Euroopa Liidus väga erinev.**
- (25) Käesolev määrus ei piira ametiasutuste uurimisvolitusi tsiviil- või haldusmenetlustes, sealhulgas juhul, kui menetlus võib viia karistuste määramiseni.
- (26) Käesolevat määrust tuleks kohaldada teenuse osutajate suhtes, kes pakuvad oma teenuseid liidus, ja selles sätestatud määrusi võib teha üksnes liidus pakutud teenustega seotud andmete kohta. Teenused, mida pakutakse ainult väljaspool liitu, ei kuulu käesoleva määruse kohaldamisalasse isegi juhul, kui teenuse osutaja on asutatud liidus.

- (27) Selleks et kindlaks teha, kas teenuse osutaja pakub teenuseid liidus, tuleb hinnata, kas teenuse osutaja võimaldab juriidilistel või füüsilistel isikutel kasutada oma teenuseid ühes või mitmes liikmesriigis. Pelk veebiliidese kättesaadavus, näiteks teenuse osutaja või vahendaja veebisaidi või e-posti aadressi ja muude kontaktandmete kättesaadavus ühes või mitmes liikmesriigis, ei tohiks siiski olla eraldi võttes piisav tingimus käesoleva määruse kohaldamiseks.
- (28) Käesoleva määruse kohaldamise piiride kindlaksmääramisel peaks olema oluline ka sisuline seos liiduga. Selline sisuline seos liiduga tuleks lugeda olemasolevaks, kui teenuse osutajal on liidus tegevuskoht. Tegevuskoha puudumisel peaks sisulise seose kriteerium [...] **põhinema spetsiifilistel faktilistel kriteeriumitel**, näiteks sellel, kas ühes või mitmes liikmesriigis on olemas märkimisväärne arv kasutajaid või kas tegevus on suunatud ühele või mitmele liikmesriigile. Tegevuse suunatuse ühele või mitmele liikmesriigile saab kindlaks teha kõigi asjakohaste asjaolude alusel, mille hulka kuuluvad sellised tegurid nagu selles liikmesriigis üldiselt kasutatava keele või vääringu kasutamine või kaupade või teenuste tellimise võimalus. Tegevuse suunatust liikmesriigile saab järeldada ka rakenduse („äpi“) kättesaadavusest asjakohases riigisiseses äpipoes, kohaliku reklaami või selles liikmesriigis räägitavas keeles reklaami pakkumisest või kliendisuhete haldamisest, näiteks klienditeenuse pakkumisest selles liikmesriigis üldiselt kasutatavas keeles. Sisulise seose olemasolu tuleb eeldada ka siis, kui teenuse osutaja suunab oma tegevuse ühele või mitmele liikmesriigile, nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1215/2012 (kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades)¹⁴ artikli 17 lõike 1 punktis c. Teisalt, kui teenuseid osutatakse lihtsalt selleks, et järgida määruses (EL) 2018/302¹⁵ sätestatud diskrimineerimiskeeldu, ei saa seda üksnes kõnealusele asjaolule tuginedes käsitada tegevuse suunamisena teatavale territooriumile liidus.
- (29) Euroopa andmeesitamismäärus tuleks teha üksnes juhul, kui see on vajalik ja proportsionaalne. Hindamisel tuleks arvesse võtta, kas määrus piirdub sellega, mis on vajalik, et saavutada õiguspärane eesmärk hankida asjakohaseid ja vajalikke andmeid nende kasutamiseks tõendina üksnes konkreetses üksikjuhtumis, **võttes nõuetekohaselt arvesse meetme mõju selle isiku põhiõigustele, kelle andmeid taotletakse.**

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta [määrus \(EL\) nr 1215/2012](#) kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1).

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. veebruari 2018. aasta [määrus \(EL\) 2018/302](#), mis käsitleb siseturul toimuvat põhjendamatu asukohapõhist tõkestust ja muul viisil diskrimineerimist kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 2006/2004 ja (EL) 2017/2394 ning direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L 601, 2.3.2018, lk 1).

- (30) Euroopa andmesitamis määruse või Euroopa andmesäilitamis määruse tegemisel peaks määruse tegemise või kinnitamise protsessis alati osalema õigusasutus. Tehingu- ja sisuandmete tundlikumat laadi arvesse võttes peab kohtunik kontrollima selliseid andmeid puudutavate Euroopa andmesitamis määruste tegemist või kinnitamist. Kuna abonendi- ja juurdepääsuandmed on vähem tundlikud, võivad nende avaldamiseks Euroopa andmesitamis määrusi teha või kinnitada ka pädevad prokurörid.
- (31) Samal põhjusel tuleb eristada käesoleva määruse materiaalsel kohaldamisala: abonendiandmete ja juurdepääsuandmete esitamise määrusi võib teha mis tahes kuriteo puhul, kuid tehingu- ja sisuandmetele juurdepääsu suhtes tuleks kohaldada rangemaid nõudeid, et kajastada selliste andmete tundlikumat laadi. Ettepanekus on sätestatud proportsionaalsemat lähenemisviisi võimaldav künnis koos mitme eel- ja järeltingimuse ning kaitsemeetmega, et tagada proportsionaalsus ning mõjutatud isikute õiguste austamine. Samal ajal ei tohiks künnis piirata vahendi tõhusust ega selle kasutamist praktikute poolt. Kuna määrusi lubatakse teha kuritegude puhul, mille eest on ette nähtud vähemalt kolmeaastane maksimumkaristus, on vahendi kohaldamisala piiratud rakemate kuritegudega, mõjutamata liigselt selle kasutamise võimalusi praktikute poolt. Sellega jäetakse kohaldamisalast välja märkimisväärne hulk kuritegusid, mida liikmesriigid peavad kergemaks ja mille eest on ette nähtud väiksem maksimumkaristus. Selle eeliseks on ka lihtne rakendamine praktikas.
- (32) Teatavate kuritegude tõendid on tavaliselt kättesaadavad vaid elektroonilisel kujul ja on oma olemuselt eriti põgusad. See hõlmab küberkuritegusid, isegi neid, mida ei peeta teinekord iseenesest raskeks kuriteoks, kuid mis võivad põhjustada ulatuslikku või suurt kahju; eelkõige hõlmab see vähese individuaalse mõjuga, kuid suuremahulist ja üldist kahju tekitavaid juhtumeid. Enamikul juhtudel, kui kuritegu on toime pandud infosüsteemi abil, tooks samasuguse künnise kohaldamine nagu teiste kuriteoliikide puhul kaasa karistamatuse. See õigustab määruse kohaldamist ka nende kuritegude suhtes, mille eest määratav maksimaalne karistus on alla kolmeaastane vangistus. Direktiivis 2017/541/EL kirjeldatud täiendavate terrorismiga seotud kuritegude puhul ei nõuta vähemalt kolmeaastast maksimumkünnist.
- (33) Samuti on vajalik ette näha, et Euroopa andmesitamis määruse võib teha üksnes juhul, kui taotlevas riigis on võrreldavas riigisisises olukorras sama kuriteo korral võimalik teha sarnane määrus.
- (33a) Juhtudel kui määrus tehakse erinevate andmekategooriate saamiseks, peab taotlev asutus tagama, et tingimused ja menetlused, näiteks täitjariigi teavitamine, on kõigi asjakohaste andmekategooriate puhul täidetud.**

- (34) Juhul kui taotletavaid andmeid talletatakse või töödeldakse teenuse osutaja poolt äriühingule või muule üksusele (v.a füüsilised isikud) pakutavas taristus, tavaliselt veebimajutusteenuste puhul, tuleks Euroopa andmeesitamismäärust kasutada ainult siis, kui teised äriühingu või üksuse suhtes tehtavad uurimistoimingud ei ole asjakohased, eriti siis, kui need tekitaksid uurimise kahjustamise ohu. See on eriti oluline juhul, kui tegemist on selliste suuremate üksustega nagu korporatsioonid või valitsusüksused, kes kasutavad teenuse osutajate teenuseid oma IT-taristu või teenuste või mõlema pakkumiseks. Sellisel juhul peaks Euroopa andmeesitamismääruse esimene adressaat olema äriühing või muu üksus. See äriühing või muu üksus ei pruugi olla käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluv teenuse osutaja. Kui selle üksuse poole pöördumine ei ole otstarbekas, näiteks seetõttu, et kahtlustatakse tema seotust asjaomase juhtumiga või esinevad märgid, mis viitavad kokkumängule uurimise sihtmärgiga, peaks pädevatel asutustel olema võimalus pöörduda taotletud andmete saamiseks kõnealust taristut pakkuva teenuse osutaja poole. See säte ei mõjuta õigust anda teenuse osutajale andmete säilitamise korraldus.
- (34a) Juhul kui andmeid talletatakse või töödeldakse teenuse osutaja poolt avaliku sektori asutusele pakutava taristu osana, peaksid üksnes sama liikmesriigi asutused saama teha Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse, kuna selliseid andmeid võib pidada eriti tundlikeks. Avaliku sektori asutusena tuleks käsitada iga sellist asutust, millel tema suhtes kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt on volitused juhtida või hallata avaliku elu osa või aspekti, näiteks kohtusüsteem, riigi, maakonna või omavalitsuse täidesaatev või seadusandlik võim.**
- (35) Immunitetidele ja privileegidele, mis võivad osutada isikute kategooriatele (näiteks diplomaadid) või erikaitsega suhetele (näiteks advokaadi kutsesaladus **või ajakirjanike õigus mitte avaldada oma teabeallikaid**), viidatakse muudes vastastikuse tunnustamise vahendites, nagu Euroopa uurimismääruses. Nende ulatus ja mõju erinevad olenevalt kohaldatavast siseriiklikust õigusest, mida tuleks määruse tegemise ajal arvesse võtta, sest taotlev asutus võib teha määruse ainult juhul, kui võrreldavas riigisisises olukorras on võimalik teha sarnane määrus. [...] **Otsus, kas arvesse võtta tuleb ka teist õigusraamistikku, peaks sõltuma sellest, kui tugev on isiku, kelle andmeid taotletakse, seos taotleva riigiga. Kui see isik elab taotleva riigi territooriumil, on taotleva riigiga olemas tugev seos. Seetõttu tuleks immunitetide ja privileegide hindamisel kohaldada üksnes taotleva riigi õigusraamistikku. Sama põhimõtet kohaldatakse kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise normide puhul, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites, ja täijariigi põhihuvide puhul. Sisu- või tehinguandmete saamise taotluse esitamise ajaks on ametiasutustel tavaliselt varasemate uurimisetappide tulemusel teada, kus isik elab. Lisaks näitab statistika, et suuremal osal juhtudest elab isik taotlevas riigis. Kui see ei peaks nii olema, näiteks seetõttu, et isik, kelle andmeid taotletakse, on võtnud meetmeid oma asukoha varjamiseks, tuleks kohaldada samu põhimõtteid.**

- (35a)** Seetõttu tuleks immunitete ja privileege ning kriminaalvastutuse kindlaksmääramise ja piiramise norme, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites ning kaitsevad [...] täitjariigis [...] tehingu- või sisuandmeid, võtta [...] arvesse [...], kui taotleval asutusel on mõistlik alus arvata, et isik, kelle andmeid taotletakse, ei ela tema territooriumil. See on asjakohane eelkõige siis, kui sellise liikmesriigi õiguses [...] on ette nähtud suurem kaitse kui taotleva riigi õiguses. Sellega võetakse arvesse ka juhtumid, kus andmete avaldamine võib mõjutada selle liikmesriigi põhihuve, näiteks riiklikku julgeolekut ja kaitset. Neid aspekte tuleks [...] arvesse võtta nii määruse tegemisel kui ka hiljem [...] ning kui täitevasutus viib läbi täitemenetluse.
- (35b)** Kui taotlev asutus soovib saada tehinguandmeid ja tal on mõistlik alus arvata, et isik, kelle andmeid taotletakse, ei ela tema territooriumil, ning et taotletavad andmed on kaitstud täitjariigi õiguse kohaselt antud immunitetide ja privileegidega või kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise normidega, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites, või nende avaldamine võib mõjutada selle liikmesriigi põhihuve, nagu riiklikku julgeolekut ja kaitset, peaks taotlev asutus küsima selgitusi, sealhulgas asjakohase konsulteerimise teel.

- (35c) Juhtudel kui Euroopa andmeesitamismäärus puudutab sisuandmeid ja kui taotleval asutusel on mõistlik alus arvata, et isik, kelle andmeid taotletakse, ei ela tema riigi territooriumil, teavitatakse sellest täitjariiki, kes võib nii kiiresti kui võimalik, eelistatavalt kümne päeva jooksul, informeerida taotlevat asutust asjaoludest, mis võivad kaasa tuua määruse tagasivõtmise või kohandamise ja milleks võivad olla isiku, kelle andmeid taotletakse, immunitetid ja privileegid või kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise normid, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites. Vastupidiselt muudele kui sisuandmetele on sisuandmed eriti tundlikku laadi, kuna isikud võivad avaldada oma mõtteid ja tundlikke üksikasju oma eraelust. See põhjendab erinevat kohtlemist ning täitjariigi asutuste kaasamist menetluse varajases etapis. Sellistel juhtudel peaks liikmesriik andma täitjariigile tunnistuse koopia samal ajal, kui tunnistus antakse teenuse osutajale. Kui tunnistus on vaja tõlkida, peaks taotlev asutus valima kiire kontrollimise võimaldamise huvides ühe keele, mida täitjariik peab vastuvõetavaks, isegi juhul kui teenuse osutaja teatas, et ta peab vastuvõetavaks tunnistusi, mis on muus keeles kui üks täitjariigi ametlikest keeltest. Kui teavitatud asutusel tekib küsimusi, peaks ta andma taotlevale asutusele igasugust asjakohast teavet isikule tema õiguse kohaselt antud immunitetide või privileegide või kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise normide kohta, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites, või teavet selle kohta, kas määrus mõjutab selle liikmesriigi põhihuve, nagu riiklikku julgeolekut ja kaitset.
- (35d) Juhtudel kui Euroopa andmeesitamismääruse tegemise ajal on isikul rohkem kui üks elukoht, millest üks asub taotleva riigi territooriumil, või juhtudel kui isiku elukohta ei ole võimalik mõistlike ja proportsionaalsete jõupingutustega kindlaks teha, eespool nimetatud menetlusi ei kohaldata. Taotleva riigi lühiajalisest küllastamisest, seal puhkusest või sarnasel põhjusel viibimisest ilma mingi muu sisulise seoseta ei piisa selleks, et tõdeda, et tal on selles liikmesriigis elukoht.
- (35e) Menetluse kiireks läbiviimiseks peaks täitjariigi asutuste teavitamise vajaduse kindlakstegemise aeg olema määruse tegemise või kinnitamise aeg. Elukoha edaspidised muutused ei tohiks menetlust mingil viisil mõjutada. Kui taotleval asutusel ei olnud mõistlikku alust arvata, et isik, kelle andmeid taotletakse, ei ela määruse tegemise või kinnitamise ajal tema riigi territooriumil, ja kui hiljem selgub, et see isik tööpoolest ei elanud taotleva liikmesriigi territooriumil, ei peaks hilisem kontrollimine või teavitamine nõutav olema. Asjaomane isik saab aga kogu kriminaalmenetluse jooksul kasutada oma õigusi, samuti kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise norme, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites, ning teine liikmesriik võib samuti igal ajal kriminaalmenetluse jooksul tuua esile oma põhihuvid, nagu riikliku julgeoleku ja kaitse. Lisaks saab selliseid aluseid kasutada ka täitemenetluse ajal.

- (35f) Kui andmed on kaitstud täitjariigi siseriikliku õiguse alusel antud privileegide või immunitetidega või kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise normidega, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites, või kui nende avaldamine võib mõjutada selle liikmesriigi põhihuve, peaks taotlev riik nende aluste rakendamiseks tagama, et neid võetakse arvesse nii, nagu need oleksid ette nähtud tema siseriiklikus õiguses. Näiteks kui taotleva liikmesriigi õiguse kohaselt selliseid privileege või immunitete ei anta, tuleks kaitset võimaluse piires kohandada taotleva liikmesriigi õiguses ette nähtud kõige lähema samaväärse privileegi või immunitediga, võttes arvesse selle kaitsega taotletavaid eesmärke ning selle mõju. Kohaldama peaks õiguslikke tagajärgi, mis on sarnastes olukordades enda siseriiklikus õiguses ette nähtud. Selleks et teha kindlaks, kuidas neid aluseid võtta arvesse nii, nagu need oleksid ette nähtud tema siseriiklikus õiguses, võib taotlev asutus võtta kas otse või Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku või Eurojusti kaudu ühendust teavitatud asutusega, et saada rohkem teavet kaitse laadi ja mõju kohta. Kui täitjariik võib nendele alustele tuginedes esitada mis tahes vastuväiteid või kõik vastuväited, saab isik, kelle andmeid taotletakse, tugineda üksnes enda õigustele, nagu privileegid või immunitetid, ning ei saa esitada vastuväiteid täitjariigi põhihuvide alusel.**
- (35g) Kui privileeg või immunitet keelab andmete kasutamise, ent need õigused võidakse ära võtta, ning kui taotlev asutus kavatses kasutada andmeid, mis on saadud tõendina, või ei võta tagasi määrust, kui andmeid ei ole veel saadud, peaks taotleval liikmesriigil olema võimalik taotleda, et pädev asutus taotleks privileegi või immunitedi äravõtmist.**
- (36) Euroopa andmesäilitamismääruse võib teha mis tahes süüteo puhul. Selle eesmärk on ennetada asjaomaste andmete eemaldamist, kustutamist või muutmist olukorras, kus nende andmete saamine võib võtta kauem aega, näiteks õiguslase koostöö kanalite kasutamise tõttu.
- (36a) Põhiõiguste täieliku kaitse tagamiseks tuleks õigusasutustelt saada kinnitus Euroopa andmesäilitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse kohta põhimõtteliselt enne seda, kui määrus tehakse. Sellest põhimõttest võib abonendi- või juurdepääsuandmete taotlemisel teha erandeid üksnes erandlikel juhtudel, kui taotlev asutus teeb nõuetekohaselt kindlaks, et tegemist on erakorralise juhtumiga, ning kui õigusasutuselt ei ole võimalik saada eelnevat kinnitust, eriti kuna kinnitava asutusega ei ole võimalik saada ühendust kinnituse saamiseks ning oht on nii otsene, et on vaja võtta koheseid meetmeid. Kuid seda kohaldatakse üksnes siis, kui riigi õigusnormides on sarnase riigisisese juhtumi ette nähtud samasugune menetlus.**

- (37) Euroopa andmeesitamismäärus ja Euroopa andmesäilitamismäärus tuleks adresseerida teenuse osutaja määratud esindajale. Määratud esindaja puudumisel võib määrused adresseerida teenuse osutaja tegevuskohale liidus. Selline olukord võib tekkida siis, kui teenuse osutajal ei ole õiguslikku kohustust esindajat määrata. Kui esindaja ei täida erakorralises olukorras nõudeid, võib Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse adresseerida algse määruse artikli 14 kohase täitmise tagamisega samal ajal või selle asemel ka teenuse osutajale. Kui esindaja ei täida tavaolukorras nõudeid ja on selge oht, et andmed võivad kaduma minna, võib Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse adresseerida ka mõnele teenuse osutaja tegevuskohale liidus. Kuna võimalikke stsenaariume on mitu, kasutatakse ettepanekus üldterminit „adressaat“. Kui kohustus, näiteks konfidentsiaalsuse kohustus, kehtib nii adressaadile kui ka teenuse osutajale (kui ta ei ole adressaat), täpsustatakse seda asjaomases sättes. **Juhtudel kui Euroopa andmeesitamismäärus või Euroopa andmesäilitamismäärus on adresseeritud teenuse osutajale pärast seda, kui esindaja ei täida nõudeid, saab selle täitmisele pöörata ka teenuse osutaja suhtes.**
- (38) Euroopa andmeesitamismäärus ja Euroopa andmesäilitamismäärus tuleks edastada [...] **adressaadile** Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse abil, mis peaks olema tõlgitud. Tunnistused peaksid sisaldama sama kohustuslikku teavet nagu määrusedki, välja arvatud meetme vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhjendused või lisateave juhtumi kohta, et vältida uurimise kahjustamist. Kuna aga tunnistus on määruse osa, võimaldab see kahtlustataval määrust hiljem kriminaalmenetluse käigus vaidlustada. Vajaduse korral tuleb tunnistus tõlkida (ühte) **täitjariigi** ametlikku keelde või muusse ametlikku keelde, mille puhul teenuse osutaja on deklareerinud, et see on vastuvõetav.
- (39) Pädev taotleav asutus **või edastamiseks pädev asutus** peaks edastama Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse otse adressaadile **turvalisel ja usaldusväärsel viisil** mis tahes vahendite abil, millest jääb kirjalik jälg, ning viisil, mis võimaldavad teenuse osutajal kindlaks teha selle ehtsuse, näiteks tähitud kirjaga, turvatud e-posti teel ja turvatud platvormide või muude turvatud kanalite kaudu, sealhulgas nende kaudu, mille on kättesaadavaks teinud teenuse osutaja, kooskõlas isikuandmete kaitse normidega.
- (40) Taotletud andmed tuleks edastada ametiasutustele **turvalisel ja usaldusväärsel viisil, mis võimaldab teha kindlaks saatja ehtsuse ja andmete terviklikkuse** hiljemalt kümne päeva jooksul alates Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse saamisest. Erakorralistel juhtudel ja kui taotleav asutus esitab kümnepäevasesest tähtajast kõrvalekaldumiseks muud põhjused, peaks teenuse osutaja järgima lühemaid tähtaegu. Peale taotletud andmete kustutamise vahetu ohu võivad sellised põhjused hõlmata käimasoleva uurimisega seotud asjaolusid, näiteks kui taotletud andmed on seotud muude kiireloomuliste uurimistoimingutega, mida ei saa puuduvate andmeteta läbi viia või mis on nendest muul moel sõltuvad.

- (41) Selleks et võimaldada teenuse osutajatel lahendada formaalseid probleeme, on vajalik kehtestada teenuse osutaja ja taotleva [...] asutuse teabevahetuse kord juhaks, kui Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on mittetäielik või sisaldab ilmselgeid vigu või ei sisalda määruse täitmiseks piisavalt teavet. Kui teenuse osutaja ei esita mis tahes muul põhjusel teavet ammendavalt või õigel ajal, näiteks seetõttu, et tema arvates tekib vastuolu kolmanda riigi õigusest tuleneva kohustusega või Euroopa andmeesitamismäärus ei ole tehtud käesolevas määruses sätestatud tingimuste kohaselt, peaks ta pöörduma taotlevate asutuste poole ja esitama asjakohased põhjendused. Seega peaks teabevahetuse kord üldiselt võimaldama taotleval asutusel varases etapis vigu parandada või Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse suhtes ümber mõelda. Andmete kättesaadavuse tagamiseks peaks teenuse osutaja andmeid säilitama, kui tal on võimalik taotletud andmed tuvastada.
- (41a) Adressaat ei peaks olema kohustatud määrust täitma, kui see on määruse saamise ajal adressaadist või (kui need on erinevad isikud) teenuse osutajast sõltumatutel põhjustel *de facto* võimatu. Tuleks eeldada, et *de facto* võimatus esineb siis, kui isik, kelle andmeid taotleti, ei ole teenuse osutaja klient või teda ei saa sellena identifitseerida isegi pärast seda, kui taotlevale asutusele on esitatud palve saada lisateavet või kui andmed on enne määruse saamist seaduslikult kustutatud.**
- (42) Teenuse osutaja peaks Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse saamisel säilitama taotletud andmeid kuni 60 päeva, välja arvatud juhul, kui taotlev asutus teavitab teenuse osutajat, et ta on algatanud järgneva andmete esitamise taotluse tegemise menetluse; sellisel juhul tuleks andmeid edasi säilitada. 60päevane periood on arvatud selleks, et oleks võimalik algatada ametlik taotlus. Selleks peavad olema astunud vähemalt mõned ametlikud sammud, näiteks saadetud vastastikuse õigusabi taotlus tõlkimisse. Pärast sellise teabe saamist tuleks andmeid säilitada nii kaua kui vajalik, kuni andmed on järgneva andmete esitamise taotluse raames esitatud.

- (43) Teenuse osutajad ja nende esindajad peaksid tagama konfidentsiaalsuse. Selleks et kaitsta kuritegude uurimist määruse (EL) 2016/679¹⁶ artikli 23 kohaselt, **peaksid nad lisaks hoiduma [...] teavitamast isikut, kelle andmeid taotletakse, välja arvatud juhul kui taotlev asutus on palunud isikut teavitada. Sellistel juhtudel peaks taotlev asutus samuti esitama teenuse osutajale vajaliku teabe kohaldatavate õiguskaitsevahendite kohta, nii et selle saaks lisada isikule antava teabe hulka.** Kasutaja teavitamine on igal juhul läbivaatamise ja õiguskaitsevahendite võimaldamise oluline element ning juhul, kui teenuse osutajal ei palutud kasutajat [...] teavitada **kohe**, [...] kui puudub käimasolevate uurimiste kahjustamise oht, peaks kasutajat teavitama ametiasutus kooskõlas riikliku meetmega, millega rakendatakse direktiivi (EL) 2016/680¹⁷ artiklit 13. **Taotlev asutus võib hoiduda teavitamast isikut, kelle abonendi- või juurdepääsuandmeid taotleti, kui see on vajalik ja proportsionaalne, et kaitsta teise isiku põhiõigusi ja õiguspäraseid huve, eriti juhul kui sellised õigused ja huvid kaaluvad üles huvi teavitada isikut, kelle andmeid taotleti. See võiks olla selline juhtum, kui määrus puudutab kolmanda isiku abonendi- või juurdepääsuandmeid, arvestades kahtlustatava isiku süütuse presumptsiooni. Kui asjaomase isiku identiteet ei ole taotlevale asutusele teada, tuleks uurimine sellise isiku identiteedi kindlakstegemiseks viia läbi üksnes juhul, kui see näib vajalik ja proportsionaalne võrreldes sellise meetme sekkuvusega ja tema identiteedi kindlakstegemiseks tehtavate jõupingutustega.**
- (44) Juhul kui adressaat ei täida nõudeid, võib taotlev asutus edastada määruse täieliku teksti, sealhulgas vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhjendused, ja tunnistuse selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus tunnistuse adressaat asub või on asutatud. Kõnealune liikmesriik peaks määruse täitmise tagama kooskõlas oma siseriikliku õigusega. Liikmesriigid peaksid ette nägema tulemuslike, proportsionaalsete ja hoiatavate rahaliste karistuste määramise käesolevas määruses sätestatud kohustuste eiramise korral.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta [määrus \(EL\) 2016/679](#) füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta [direktiiv \(EL\) 2016/680](#), mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

- (45) Täitemenetlus on menetlus, mille puhul adressaat võib esitada täitmise vastu põhjendused teatavatel piiratud alustel. Täitevasutus võib määruse tunnustamisest ja selle täitmise tagamisest keelduda samadel alustel [...] ning lisaks, kui neid tuleb käesoleva määruse alusel arvesse võtta, kui tema siseriikliku õiguse alusel kohaldatakse immunitete ja privileege, samuti kindlaksmääramise või piiramise norme, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites, või kui andmete avaldamine võib mõjutada tema põhihuve, nagu riiklikku julgeolekut ja kaitset. Täitevasutus peaks enne nendel alustel määruse tunnustamisest või selle täitmise tagamisest keeldumist konsulteerima taotleva asutusega. Nõuete täitmata jätmise korral võivad ametiasutused määrata karistusi. Need karistused peaksid olema proportsionaalsed, võttes arvesse ka selliseid konkreetseid asjaolusid nagu korduv või süsteemne nõuete täitmata jätmine.
- (45a) Üksikjuhtudel sobiva rahalise karistuse kindlaksmääramisel peaksid pädevad asutused võtma arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid, nagu rikkumise laad, raskus ja kestus, kas see pandi toime tahtlikult või hooletuse tõttu, kas teenuse osutaja võeti sarnaste eelmiste rikkumiste eest vastutusele ning vastutusele võetud teenuse osutaja rahaline usaldusväärsus. Erandjuhtudel võib täitevasutus teha sellise hindamise tulemusena otsuse jätta rahaline karistus määramata. Erilist tähelepanu tuleks sellega seoses pöörata mikroettevõtjatele, kes ei täida määrust erakorralisel juhul, kuna neil ei ole väljaspool tavapärast tööaega inimressursse, tingimusel et nad edastavad andmed põhjendamatu viivitusega.
- (46) Teenuse osutajaid ei tohiks [...] pidada liikmesriikides vastutavaks nende kasutajatele või kolmandatele isikutele tekkinud kahju eest, mis tuleneb [...] Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse heausksest täitmisest. Määruse õiguspärasuse, eelkõige selle vajalikkuse ja proportsionaalsuse tagamise eest peaks vastutama taotlev asutus.
- (47) Uurimistoimingud võivad peale üksikisikute, kelle andmeid taotletakse, mõjutada ka teenuse osutajaid ja kolmandaid riike. Selleks et tagada kolmandate riikide suveräänsete huvide austamine ning kaitsta asjaomaseid üksikisikuid ja käsitleda teenuse osutajate vastuolulisi kohustusi, nähakse selle õigusaktiga ette kohtuliku kontrolli erimehhanism juhuks, kui Euroopa andmeesitamismääruse täitmine takistaks teenuse osutajatel täita kolmanda riigi õigusest tulenevat õiguslikku kohustust.
- (48) Kui adressaat leiab, et Euroopa andmeesitamismäärus tooks konkreetsel juhul kaasa kolmanda riigi õigusest tuleneva õigusliku kohustuse rikkumise, peaks ta teavitama sellest taotlevat asutust, esitades ettenähtud vorme kasutades põhjendatud vastuväite. Taotlev asutus peaks seejärel Euroopa andmeesitamismääruse põhjendatud vastuväite alusel läbi vaatama, võttes arvesse samu kriteeriume, mida peaks arvestama pädev kohus. Kui ametiasutus otsustab määruse jõusse jätta, tuleks pöörduda asjaomase liikmesriigi määratud pädevasse kohtusse, kes määruse läbi vaatab.

- (49) Pädev kohus [...] **võib** vastuolulise kohustuse olemasolu kindlaksmääramisel konkreetse uuritava juhtumi korral kasutada vajaduse korral asjakohaseid väliseid eksperditeadmisi, näiteks [...] asjaomase kolmanda riigi õiguse tõlgendamise kohta. See peaks hõlmama konsulteerimist selle riigi keskasutustega.
- (50) Võimaluse korral võiks tõlgendamise kohta esitada ka eksperdiarvamuse. Teave ja kohtupraktika kolmandate riikide õiguse tõlgendamise ja liikmesriikide konfliktide lahendamise menetluste kohta tuleks teha kättesaadavaks kesksel platvormil, näiteks projekti SIRIUS ja/või Euroopa õiguslaselise koostöö võrgustiku kaudu. See peaks võimaldama kohtutel kasutada teiste kohtute kogemusi ja eksperditeadmisi sarnastes küsimustes. See ei tohiks takistada vajaduse korral kolmanda riigiga uuesti konsulteerimist.
- (51) Vastuoluliste kohustuste esinemisel peaks kohus otsustama, kas kolmanda riigi vastuolulised sätted **on kohaldatavad, ning kui see on nii, siis kas** nad keelavad asjaomaste andmete avaldamise [...]. Kui kohus leiab, et kolmanda riigi vastuoluliste sätetega keelatakse asjaomaste andmete avaldamine,
- [...] [...] peaks kohus otsuse tegemisel, kas Euroopa andmeesitamismäärus jõusse jätta või mitte, kaaluma mitut elementi, mille eesmärk on kindlaks teha kummagi asjaomase riigiga oleva seose tugevus, andmete saamisega või hoopis andmete avaldamise takistamisega seotud asjaomased huvid ning määruse täitmisest teenuse osutajale tekkida võivad tagajärjed. Küberkuritegude puhul on oluline, et koht, kus kuritegu toime pandi, hõlmaks nii kohta (kohti), kus tegu tehti, kui ka kohta (kohti), kus kuriteo mõju avaldus. **Hindamisel peaks eriti tähtsaks ja kaalukaks pidama kolmanda riigi sätetega ette nähtud põhiõiguste kaitset ning muid põhihuve, nagu kolmanda riigi riiklikud julgeolekuhuvid, ning samuti kriminaalaja seotus kummagi riigiga.**

- (53) Artiklis 9 sätestatud tingimusi kohaldatakse ka kolmanda riigi õigusest tulenevate vastuoluliste kohustuste korral. Selle menetluse ajal tuleks andmeid säilitada. Kui määrus tühistatakse, võib teha uue andmete esitamise määruse, et anda taotlevale asutusele võimalus taotleda andmete esitamist muude kanalite, näiteks vastastikuse õigusabi kaudu.
- (54) On väga tähtis, et kõigil isikutel, kelle andmeid kriminaaluurimistes või -menetlustes taotletakse, oleks kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 47 juurdepääs tõhusatele õiguskaitsevahenditele. Kahtlustatavate ja süüdistatavate puhul tuleks õigust tõhusatele õiguskaitsevahenditele kasutada, **kui saadud andmeid kasutatakse kriminaalmenetluses [...] nende vastu**. See võib mõjutada selliste vahenditega hangitud tõendite vastuvõetavust või kaalu menetlustes. Samuti peaksid nad saama kasutada kõiki nende suhtes kohaldatavaid menetluslikke tagatisi, näiteks õigust teabele. Ka teistel isikutel, **kelle andmeid taotleti, ent** kes ei ole kahtlustatavad või süüdistatavad, peaks olema õigus tõhusale õiguskaitsevahendile. Seetõttu tuleks ette näha vähemalt Euroopa andmeesitamismääruse õiguspärasuse, sealhulgas määruse vajalikkuse ja proportsionaalsuse vaidlustamise võimalus. Käesoleva määrusega ei tohiks piirata andmete esitamise määruse õiguspärasuse vaidlustamise võimalikke aluseid. Neid õiguskaitsevahendeid tuleks kasutada taotlevas riigis kooskõlas siseriikliku õigusega. Esialgse õiguskaitse normid peaksid olema sätestatud siseriiklikus õiguses.
- (55) [...] Täitemenetluse jooksul võib täitevasutus [...] **keelduda Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnustamisest ja täitmisest mitmel piiratud alusel**[...]. [...]
- (56) Füüsiliste isikute kaitse isikuandmete töötlemisel on põhiõigus. Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 8 lõike 1 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 16 lõike 1 kohaselt on igal isikul õigus oma isikuandmete kaitsele. Liikmesriigid peaksid käesoleva määruse rakendamisel tagama isikuandmete kaitse ning selle, et neid töödeldakse üksnes vastavalt määrusele (EL) 2016/679 ja direktiivile (EL) 2016/680.

- (56a) Euroopa andmeesitamismäärusega saadud elektrooniliste tõendite edastamine ja kasutamine muudes menetlustes ja muudel põhjustel kui see, milleks määrus tehti, peaks olema piiratud, eelkõige peaks piirduma kuritegudega, mille puhul taotlev asutus oleks samuti võinud Euroopa andmeesitamismääruse teha. Elektrooniliste tõendite kasutamine või edastamine peaks samuti olema võimalik ainult siis, kui andmeid on vaja selleks, et hoida ära vahetu ja suur oht vastava liikmesriigi või kolmanda riigi avalikule julgeolekule ja nende põhihuvidele. Elektrooniliste tõendite rahvusvahelise edastamise suhtes kohaldatakse direktiivi (EL) 2016/680 V peatükis sätestatud tingimusi. Juhtudel kui saadud isikuandmeid kasutatakse selleks, et hoida ära vahetu ja suur oht vastava liikmesriigi või kolmanda riigi avalikule julgeolekule ja nende põhihuvidele, ning selline oht ei pruugi tuua kaasa kriminaaluurimist, tuleks kohaldada määrust (EL) 2016/679.
- (56b) Kui liikmesriigid teevad avalduse keelte kasutamise korra kohta, soovitatakse neil märkida lisaks oma ametlikule keelele (ametlikele keeltele) veel vähemalt üks keel.
- (57) Käesoleva määruse kohaselt saadud isikuandmeid tuleks töödelda üksnes siis, kui see on vajalik ja proportsionaalne kuritegude ennetamiseks, uurimiseks, avastamiseks ja nende eest süüdistuse esitamiseks või kriminaalkaristuste täitmisele pööramiseks ning kaitseõiguste teostamiseks. Eelkõige peaksid liikmesriigid tagama, et kui käesoleva määruse kohaldamisel edastatakse isikuandmeid asjaomastest asutustest teenuse osutajatele, kohaldatakse asjakohaseid andmekaitse põhimõtteid ja meetmeid, sealhulgas andmete turvalisuse tagamise meetmeid. Teenuse osutajad peaksid tagama sama isikuandmete edastamisel asjaomastele ametiasutustele. Üksnes volitatud isikutel peaks olema juurdepääs isikuandmeid sisaldavale teabele, mida võib saada autentimismenetluse abil. Kaaluda tuleks selliste autentimise tagamise mehhanismide kasutamist nagu teatatud riiklikud elektroonilised identimissüsteemid või usaldusteenused, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määruses (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ.
- (58) Komisjon peaks hindama käesolevat määrust viie kriteeriumi alusel, milleks on tõhusus, mõjus, asjakohasus, sidusus ja ELi lisaväärtus, ning nägema ette aluse võimalike tulevaste meetmete mõju hindamiseks. Teavet tuleks koguda korrapäraselt ja selleks, et võimaldada käesoleva määruse hindamist.
- (59) Eeltõlgitud ja standardsete vormide kasutamine lihtsustab koostööd ja teabevahetust õigusasutuste ja teenuse osutajate vahel, võimaldades neil turvata ja edastada elektroonilisi tõendeid kiiremini ja tõhusamalt ning täites samal ajal vajalikke turvanõudeid kasutajasõbralikul viisil. Need vähendavad tõlkekulusid ja edendavad teabevahetuse kvaliteeti. Vastusevormid peaksid samuti võimaldama standarditud teabevahetust, eelkõige siis, kui teenuse osutajatel ei ole võimalik nõudeid täita, sest konto puudub või andmed ei ole kättesaadavad. Vormid peaksid lihtsustama ka statistiliste andmete kogumist.

- (60) Selleks et käsitleda tõhusalt võimalikku vajadust parandada Euroopa andmesitamis määruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamis määruse tunnistuse sisu ja vormi, mida tuleb kasutada teabe esitamiseks selle kohta, et Euroopa andmesitamis määruse tunnistust või Euroopa andmesäilitamis määruse tunnistust ei ole võimalik täita, tuleks komisjonile delegeerida volitus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte käesoleva määruse I, II ja III lisa muutmiseks. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes¹⁸ sätestatud põhimõttega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (61) Käesoleval määrusel põhinevad meetmed ei tohiks elektrooniliste tõendite hankimisel kõrvale tõrjuda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/41/EL¹⁹ kohaseid Euroopa uurimismäärust. Liikmesriikide ametiasutused peaksid valima vahendi, mis sobib [...] **konkreetselt juhtumiga** kõige paremini; nad võivad eelistada kasutada Euroopa uurimismäärust, kui nad taotleavad teiselt liikmesriigilt eri liiki uurimistoimingute tegemist, sealhulgas (kuid mitte ainult) elektrooniliste tõendite esitamist.
- (62) Tehnoloogilise arengu tõttu võivad mõne aasta pärast olla valdavalt kasutusel uued sidevahendid või käesoleva määruse kohaldamisel võivad ilmned a lüngad. Seetõttu on oluline ette näha selle kohaldamise läbivaatamine.
- (63) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt parandada elektrooniliste tõendite piiriülest tagamist ja hankimist, ei suuda liikmesriigid selle piiriülese olemuse tõttu piisavalt saavutada, küll aga saab seda paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

¹⁸ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

¹⁹ 3. aprilli 2014. aasta [direktiiv 2014/41/EL](#), mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades (ELT L 130, 1.5.2014, lk 1).

- (64) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt [...] Iirimaa teatanud oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel [...], ilma et see piiraks nimetatud protokoll artikli 4 kohaldamist, ei osale Ühendkuningriik [...] käesoleva määruse vastuvõtmisel ja see ei ole nende suhtes siduv ega kohaldatav.
- (65) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (66) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 45/2001²⁰ artikli 28 lõikele 2 ning ta esitas oma arvamuse (...) ²¹,

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

²¹ ELT C , , lk .

1. peatükk. Reguleerimise, mõisted ja kohaldamisala

Artikkel 1 *Reguleerimise*

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse õigusnormid, mille alusel võib liikmesriigi asutus anda liidus teenuseid pakkuvale teenuse osutajale korralduse esitada või säilitada elektroonilisi tõendeid olenemata andmete asukohast. Käesolev määrus ei piira liikmesriigi asutuste õigust panna nende territooriumil asutatud või esindatud teenuse osutajatele sarnaste siseriiklike meetmete täitmise kohustust.
2. Käesoleva määrusega ei muudeta kohustust austada Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 sätestatud põhiõigusi ja õiguspõhimõtteid, sealhulgas selliste isikute õigust kaitsele, kelle suhtes on algatatud kriminaalmenetlus, ega õiguskaitseasutustele või õigusasutustele sellega seoses pandud kohustusi.

Artikkel 2 *Mõisted*

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „Euroopa andmeesitamismäärus“ – liikmesriigi taotleva asutuse siduv otsus, millega kohustatakse teenuse osutajat, kes pakub liidus teenuseid ja on asutatud või esindatud teises liikmesriigis, esitama elektroonilisi tõendeid;
- 2) „Euroopa andmesäilitamismäärus“ – liikmesriigi taotleva asutuse siduv otsus, millega kohustatakse teenuse osutajat, kes pakub liidus teenuseid ja on asutatud või esindatud teises liikmesriigis, säilitama elektroonilisi tõendeid, et taotleda hiljem nende esitamist;
- 3) „teenuse osutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes osutab ühe või mitme järgmise kategooria teenuseid, **välja arvatud direktiivi 2006/123/EÜ artikli 2 lõike 2 punktis b osutatud finantsteenused:**
 - a) elektroonilise side teenused, mis on määratletud [direktiivi, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik] artikli 2 lõikes 4;

- b) **interneti domeeninime ja IP-numbriteenused, nagu IP-aadressi pakkujad, domeeninimede registrid, domeeninimede registraatorid ning seonduvad privaatsus- ja vahaserveri teenused;**
- c) **muud** infoühiskonna teenused, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/1535²² artikli 1 lõike 1 punktis b, **mis annavad:**
- **oma kasutajatele üksteisega suhtlemise vahendi;** või
 - võimaluse andmeid töödelda või talletada selliste kasutajate nimel, kellele seda teenust osutatakse²³.
- 4) „teenuste pakkumine liidus“ –
- a) ühe või mitme liikmesriigi füüsilistele või juriidilistele isikutele võimaluse andmine kasutada punktis 3 loetletud teenuseid; ning
 - b) **spetsiifilistel faktilistel kriteeriumitel põhineva** sisulise seose omamine punktis a osutatud liikmesriigiga (liikmesriikidega);
- 5) „tegevuskoht“ **või „olema asutatud“** – tegeliku majandustegevusega tegelemine määramata aja jooksul stabiilse taristu kaudu, kust osutatakse teenuseid või [...] juhitakse majandustegevust;
- 6) „elektroonilised tõendid“ – elektroonilisel kujul tõendid, mida talletatakse teenuse osutaja poolt või nimel andmete esitamise või andmete säilitamise määruse saamise ajal ning mis sisalduvad talletatud abonendiandmetes, juurdepääsuandmetes, tehinguandmetes ja sisuandmetes;

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta [direktiiv \(EL\) 2015/1535](#), millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT L 241, 17.9.2015, lk 1).

²³ Soome, Läti ja Luksemburg esitasid reservatsiooni, sest avaliku sektori asutustel ei tohiks olla kohustust järgida Euroopa andmeesitamismäärust või Euroopa andmesäilitamismäärust (Soome) ning määratlus on endiselt liiga ebamäärane ja õiguslikult ebakindel (Luksemburg); määratlusega tuleks süvitsi edasi tegeleda, eelkõige seoses direktiivi ettepanekuga, millega kehtestatakse ühtlustatud normid kriminaalmenetluses tõendite kogumise eesmärgil esindajate määramise kohta (Läti).

- 7) „abonendiandmed“ – andmed, mis on seotud
- a) abonendi või kliendi identiteediga, näiteks esitatud nimi, sünniaeg, posti- või geograafiline aadress, arveldus- ja makseandmed, telefon või e-posti aadress;
 - b) teenuse liigi ja kestusega, sealhulgas tehnilised andmed ja andmed, mis määravad kindlaks seotud tehnilised meetmed või liidesed, mida abonent või klient kasutab või mida abonentile või kliendile pakutakse, ning teenuse kasutamise kontrollimisega seotud andmed, välja arvatud salasõnad või muud salasõna asemel kasutatavad autentimisandmed, mille kasutaja on esitanud või mis on kasutaja taotlusel loodud;
- 8) „juurdepääsuandmed“ – kasutaja teenusele juurdepääsu seansi alguse ja lõpuga seotud andmed, mis on rangelt vajalikud üksnes teenuse kasutaja isiku tuvastamiseks, näiteks kasutamise kuupäev ja aeg või teenusesse sisselogimine ja sellest väljalogimine koos IP-aadressiga, mille internetiühenduse pakkuja on teenuse kasutajale andnud, kasutatud liidest ja kasutaja ID-d tuvastavad andmed. See hõlmab elektroonilise side metaandmeid, mis on määratletud [määruse (millega käsitletakse eraelu austamist ja isikuandmete kaitset elektroonilise side puhul)] artikli 4 lõike 3 punktis [...]c;
- 9) „tehingandmed“ – teenuse osutaja poolt pakutava teenuse osutamisega seotud andmed, mille eesmärk on anda sellise teenuse kohta taustaandmeid või lisateavet ning mis luuakse või mida töödeldakse teenuse osutaja infosüsteemis, näiteks sõnumi või muud liiki suhtluse allikas ja sihtkoht, seadme asukoht andmed, kuupäev, kellaeg, kestus, suurus, marsruut, formaat, kasutatav protokoll ja tihenduse liik, välja arvatud juhul, kui sellised andmed on juurdepääsuandmed. See hõlmab elektroonilise side metaandmeid, mis on määratletud [määruse (millega käsitletakse eraelu austamist ja isikuandmete kaitset elektroonilise side puhul)] artikli 4 lõike 3 punktis [...]c;
- 10) „sisuandmed“ – digitaalses vormingus talletatud andmed, nagu tekst, hääl, videod, kujutised ja heli, välja arvatud abonendi-, juurdepääsu- või tehingandmed;
- 11) „infosüsteem“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/40/EL²⁴ artikli 2 punktis a määratletud infosüsteem;
- 12) „taotlej riik“ – liikmesriik, kus tehakse Euroopa andmesitamis määrus või Euroopa andmesäilitamismäärus;

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. augusti 2013. aasta [direktiiv 2013/40/EL](#), milles käsitletakse infosüsteemide vastu suunatud ründeid ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2005/222/JSK (ELT L 218, 14.8.2013, lk 8).

- 13) „täitjariik“ – liikmesriik, kus elab või on asutatud Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse adressaat ning kuhu **vajaduse korral** edastatakse täitmise tagamiseks Euroopa andmeesitamismäärus ja Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus või Euroopa andmesäilitamismäärus ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus;
- 14) „täitevasutus“ – täitjariigi pädev asutus, kellele taotleval asutus edastab täitmise tagamiseks Euroopa andmeesitamismääruse ja Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse;
- 15) „erakorralised juhtumid“ – olukorrad, kus esineb otsene oht inimese elule või kehalisele puutumatusel või nõukogu direktiivi 2008/114/EÜ²⁵ artikli 2 punktis a määratletud elutähtsate taristule.

Artikkel 3
Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse liidus teenuseid pakkuvate teenuse osutajate suhtes.
 - 1a. **Määrust ei kohaldata menetluse suhtes, mille taotleval asutus on algatanud vastastikuse õigusabi andmiseks teisele liikmesriigile või kolmandale riigile.**
2. Euroopa andmeesitamismäärusi ja Euroopa andmesäilitamismäärusi võib teha ainult kriminaalmenetluse raames [...] ning **selleks, et täita vabadusekaotuslikku karistust või vabadust piiravat julgeolekumeedet, mille määramise otsust ei tehtud tagaselja, kuid süüdimõistetud isik hoiab õigusemõistmisest kõrvale.** [...] Need määrused võib teha ka selliste kuritegude puhul, mille eest taotlevas riigis võidakse vastutusele võtta või karistada juriidilist isikut²⁶.
3. Käesoleva määrusega ette nähtud määrusi võib teha üksnes andmete kohta, mis on seotud artikli 2 punktis 3 määratletud teenustega, mida pakutakse liidus.

²⁵ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta [direktiiv 2008/114/EÜ](#) Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitse parandamise vajaduse hindamise kohta (ELT L 34523.12.2008, lk 75).

²⁶ Tšehhi Vabariik, Soome, Läti ja Saksamaa on esitanud reservatsiooni kohaldamisala laiendamise suhtes süüdimõistetud isikule, kes hoiab õigusemõistmisest kõrvale, samuti samasuguste sätete kohta artikli 5 lõikes 3 ja artikli 6 lõikes 2.

2. peatükk. Euroopa andmeesitamismäärus, Euroopa andmesäilitamismäärus ja tunnistused

Artikkel 4 Taotlev asutus

1. Abonendi- ja juurdepääsuandmeid puudutava Euroopa andmeesitamismääruse võib teha:
 - a) asjaomase juhtumi puhul pädev kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör või
 - b) taotleva riigi määratud muu pädev asutus, kes tegutseb konkreetse juhtumiga seotud kriminaalmenetluses uurimisasutuse ülesannetes ja kelle pädevuses on korraldada tõendite kogumist kooskõlas siseriikliku õigusega. Taotleva riigi kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör kinnitab sellise Euroopa andmeesitamismääruse, kui ta on kontrollinud selle vastavust käesoleva määruse kohastele Euroopa andmeesitamismääruse tegemise tingimustele.
2. Tehingu- ja sisuandmeid puudutava Euroopa andmeesitamismääruse võib teha:
 - a) asjaomase juhtumi puhul pädev kohtunik, kohus või eeluurimiskohtunik või
 - b) taotleva riigi määratud muu pädev asutus, kes tegutseb konkreetse juhtumiga seotud kriminaalmenetluses uurimisasutuse ülesannetes ja kelle pädevuses on korraldada tõendite kogumist kooskõlas siseriikliku õigusega. Taotleva riigi kohtunik, kohus või eeluurimiskohtunik kinnitab sellise Euroopa andmeesitamismääruse, kui ta on kontrollinud selle vastavust käesoleva määruse kohastele Euroopa andmeesitamismääruse tegemise tingimustele.
3. Euroopa andmesäilitamismääruse võib teha:
 - a) asjaomase juhtumi puhul pädev kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör või
 - b) taotleva riigi määratud muu pädev asutus, kes tegutseb konkreetse juhtumiga seotud kriminaalmenetluses uurimisasutuse ülesannetes ja kelle pädevuses on korraldada tõendite kogumist kooskõlas siseriikliku õigusega. Taotleva riigi kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör kinnitab sellise Euroopa andmesäilitamismääruse, kui ta on kontrollinud selle vastavust käesoleva määruse kohastele Euroopa andmesäilitamismääruse tegemise tingimustele.

4. Kui õigusasutus on määruse vastavalt lõike 1 punktile b, lõike 2 punktile b või lõike 3 punktile b kinnitanud, võib seda asutust pidada ka taotlevaks asutuseks Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse edastamisel.
5. Nõuetekohaselt põhjendatud erakorralistel juhtudel võivad lõike 1 punktis b ja lõike 3 punktis b nimetatud asutused teha vastava määruse abonendi- ja juurdepääsuandmete kohta eelneva kinnitusega, kui kinnitust ei ole võimalik õigeaegselt saada ning kui need asutused võiksid sarnastes riigisisestes juhtumites teha määruse ilma kinnitusega. Taotlev asutus püüab saada kinnituse tagantjärele põhjendamatu viivitusega ja hiljemalt 48 tunni jooksul. Kui sellist tagantjärele antavat kinnitust ei saada, võtab taotlev asutus määruse viivitamata tagasi ning vastavalt oma siseriiklikule õigusele kas kustutab saadud teabe või tagab, et neid andmeid ei kasutata tõendina²⁷.
6. Iga liikmesriik võib määrata ühe või mitu keskasutust, kes vastutavad tunnistuste, määruste ja teavituste administratiivse edastamise eest, andmete ja teavituste vastuvõtmise eest ning tunnistuste või määrustega seotud muu ametliku kirjavahetuse edastamise eest.

²⁷ Kreeka ja Luksemburg esitasid reservatsiooni võimaluse suhtes anda kinnitus tagantjärele.

Artikkel 5
Euroopa andmeesitamismääruse tegemise tingimused

1. Taotlev asutus võib teha Euroopa andmeesitamismääruse üksnes juhul, kui käesoleva artikli tingimused on täidetud.
2. Euroopa andmeesitamismäärus peab olema vajalik ja proportsionaalne artikli 3 lõikes 2 osutatud menetluse eesmärgi suhtes ning selle võib teha üksnes juhul, kui taotlevas riigis on võrreldavas riigisisises olukorras sama kuriteo korral võimalik kasutada sarnast meetet.
3. Euroopa andmeesitamismääruse, millega taotletakse abonendiandmeid või juurdepääsuandmeid, võib teha mis tahes kuriteo puhul **ning vähemalt neljakuulise vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täitmiseks**.
4. Tehinguandmeid või sisuandmeid puudutava Euroopa andmeesitamismääruse võib teha üksnes²⁸:
 - a) kuritegude puhul, mis on taotlevas riigis karistatavad vabadusekaotusega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm²⁹ aastat; või
 - b) järgmiste süütegude puhul, kui need on toime pandud täielikult või osaliselt infosüsteemi abil:
 - nõukogu raamotsuse 2001/413/JSK³⁰ artiklites 3, 4 ja 5 määratletud süüteod;
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/93/EL³¹ artiklites 3–7 määratletud süüteod;
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/40/EL artiklites 3–8 määratletud süüteod;

²⁸ Soome ja Sloveenia eelistaksid siin pigem nimekirja.

²⁹ Küpros on esitanud reservatsiooni Euroopa andmeesitamismääruse tegemise tingimuste suhtes kuritegude puhul, mis on karistatavad alla viie aastase vabadusekaotusega;

³⁰ Nõukogu 28. mai 2001. aasta [raamotsus 2001/413/JSK](#) mittesularahaliste maksevahenditega seotud pettuste ja võltsimiste vastase võitluse kohta (ELT L 149, 2.6.2001, lk 1).

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta [direktiivi 2011/93/EL](#), mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1).

- c) kuritegude puhul, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/541³² artiklites 3–12 ja 14.
- d) **käesoleva lõike punktides a, b ja c kohaste kuritegude eest määratud vähemalt neljakuulise vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täitmiseks.**

5. Euroopa andmeesitamismäärus peab sisaldama järgmist teavet:

- a) taotlev asutus ja vajaduse korral kinnitav asutus;
- b) Euroopa andmeesitamismääruse adressaat, kellele on osutatud artiklis 7;
- c) **kasutaja, välja arvatud juhul, kui määruse ainus eesmärk on teha kindlaks kasutaja või muu kordumatu tunnus, nagu kasutajanimi, kasutajatunnus või konto nimi, et teha kindlaks taotletavad andmed;**
- d) taotletavate andmete kategooria (abonendiandmed, juurdepääsuandmed, tehinguandmed või sisuandmed);
- e) vajaduse korral ajavahemik, millega seotud andmete esitamist taotletakse;
- f) taotleva riigi kriminaalõiguse kohaldatavad sätted;
- g) erakorralisel juhul või andmete varasema avaldamise taotlemisel selle põhjused;
- h) juhul kui taotletavaid andmeid talletakse või töödeldakse taristus, mida teenuse osutaja pakub äriühingule või muule üksusele (v.a füüsilised isikud), kinnitus, et määrus on tehtud lõike 6 kohaselt;
- i) meetme vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhjendused.

6. Juhul kui taotletavaid andmeid talletatakse või töödeldakse taristus, mida teenuse osutaja pakub äriühingule või muule üksusele (v.a füüsilised isikud), võib Euroopa andmeesitamismääruse adresseerida teenuse osutajale üksnes siis, kui äriühingule või üksusele adresseeritud uurimistoimingud ei ole asjakohased eelkõige seetõttu, et need võivad uurimist kahjustada.

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta [direktiiv \(EL\) 2017/541](#) terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

- 6a. Euroopa andmeesitamismääruse, millega taotletakse andmeid, mida talletatakse või töödeldakse teenuse osutaja poolt avaliku sektori asutusele pakutava taristu osana, võib teha üksnes siis, kui avaliku sektori asutus, kelle jaoks andmeid talletatakse või töödeldakse, on taotlev riik.
7. Juhtudel kui määrus puudutab tehinguandmeid ja kui taotleval asutusel on mõistlik alus arvata, et: a) isik, kelle andmeid taotletakse, ei ela taotleva riigi territooriumil, ning
- b. taotletavaid andmeid kaitsevad **täitjariigi** siseriikliku õiguse alusel antud immunitetid ja privileegid või nende suhtes kohaldatakse selles liikmesriigis kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise norme, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites, või andmete avaldamine võib mõjutada [...] **täitjariigi** põhihuve, nagu riiklikku julgeolekut ja kaitset, peab taotlev asutus küsima enne Euroopa andmeesitamismääruse tegemist **selgitusi punktis b osutatud asjaolude kohta**, sealhulgas konsulteerides kas otse või Eurojusti või Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku kaudu [...] **täitjariigi** pädevate asutustega. Kui taotlev asutus leiab, et taotletavad [...] tehinguandmed [...] on kaitstud selliste immunitetide ja privileegidega **või kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise normidega, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites**, või nende avaldamine mõjutaks teise liikmesriigi põhihuve, **nagu riiklikku julgeolekut ja kaitset, võtab ta neid asjaolusid arvesse nii, nagu need oleksid ette nähtud tema siseriiklikus õiguses, ning ei tee ega kohanda Euroopa andmeesitamismäärust, kui neid aluseid on vaja rakendada**³³.
8. Kui privileegi või immunitedi äravõtmisõigus on täitjariigi asutusel, võib taotlev asutus esitada täitevasutusele taotluse võtta ühendust pädeva asutusega, et taotleda temalt viivitamata selle õiguse kasutamist. Kui privileegi või immunitedi äravõtmisõigus on teise liikmesriigi asutusel, kolmandal riigil või rahvusvahelisel organisatsioonil, võib taotlev asutus taotleda asjaomaselt asutuselt selle õiguse kasutamist.

³³ Saksamaa ja Tšehhi Vabariik pooldavad sisuandmete lisamist. Saksamaa soovis samuti, et nii sellesse sättesse kui ka artiklisse 12a lisataks klausel põhiõiguste kohta. Ungari esitas sisulise reservatsiooni sätte loogika suhtes, sest Ungari on arvamisel, et kui on mõistlik alus arvata, et määruse tegemisest võidakse keelduda, tuleks võimaldada eelnevat konsultatsiooni, seda samuti sarnaste sätete puhul artikli 5 lõikes 7, artiklis 7a, artikli 9 lõikes 5 ja artiklites 12a ja 14.

Artikkel 6
Euroopa andmesäilitamismääruse tegemise tingimused

1. Taotlev asutus võib teha Euroopa andmesäilitamismääruse üksnes juhul, kui käesoleva artikli tingimused on täidetud. **Artikli 5 lõiget 6a kohaldatakse *mutatis mutandis*.**
2. Määruse võib teha, kui see on vajalik ja proportsionaalne, et ennetada andmete eemaldamist, kustutamist või muutmist, eesmärgiga nõuda hiljem vastastikuse õigusabi, Euroopa uurimismääruse või Euroopa andmeesitamismääruse kaudu nende andmete esitamist. Euroopa andmesäilitamismääruse, millega taotletakse andmete säilitamist, võib teha mis tahes kuriteo puhul **ning vähemalt neljakuulise vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täitmiseks.**
3. Euroopa andmesäilitamismäärus peab sisaldama järgmist teavet:
 - a) taotlev asutus ja vajaduse korral kinnitav asutus;
 - b) Euroopa andmesäilitamismääruse adressaat, kellele on osutatud artiklis 7;
 - c) **kasutaja, välja arvatud juhul, kui määruse ainus eesmärk on teha kindlaks kasutaja või muu kordumatu tunnus, nagu kasutajanimi, kasutajatunnus või konto nimi, et teha kindlaks taotletavad andmed;**
 - d) säilitatavate andmete kategooria (abonendiandmed, juurdepääsuandmed, tehinguandmed või sisuandmed);
 - e) vajaduse korral ajavahemik, millega seotud andmete säilitamist taotletakse;
 - f) taotleva riigi kriminaalõiguse kohaldatavad sätted;
 - g) meetme vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhjendused.

Artikkel 7
Euroopa andmeesitamismääruse ja Euroopa andmesäilitamismääruse adressaat

1. Euroopa andmeesitamismäärus ja Euroopa andmesäilitamismäärus adresseeritakse otse teenuse osutaja poolt kriminaalmenetluses tõendite kogumise eesmärgil määratud esindajale.
2. Kui [...] esindajat ei ole määratud, võib Euroopa andmeesitamismääruse ja Euroopa andmesäilitamismääruse adresseerida mõnele teenuse osutaja tegevuskohale liidus.
3. Kui esindaja ei täida erakorralise juhtumi korral Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusega seotud nõudeid kooskõlas artikli 9 lõikega 2, võib Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse adresseerida mõnele teenuse osutaja tegevuskohale liidus.

4. Kui esindaja ei täida artikli 9 või 10 kohaseid kohustusi ja taotleval asutus peab andmete kaotsimineku ohtu suureks, võib Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse adresseerida mõnele teenuse osutaja tegevuskohale liidus.

Artikkel 7a
*Teavitamine*³⁴

1. **Juhtudel kui Euroopa andmeesitamismäärus puudutab sisuandmeid ja kui taotleval asutusel on mõistlik alus arvata, et isik, kelle andmeid taotletakse, ei ela tema riigi territooriumil, esitab taotleval asutus täitjariigi pädevale asutusele Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse koopia samal ajal, kui Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus esitatakse adressaadile vastavalt artiklile 7.**
2. **Teavitatud asutus võib võimalikult kiiresti teavitada taotlevat asutust mis tahes asjaoludest vastavalt artikli 5 lõike 7 punktile b ning püüab seda teha kümne päeva jooksul. Taotleval asutus võtab neid asjaolusid arvesse nii, nagu need oleksid ette nähtud tema siseriiklikus õiguses, ning kui neid aluseid on vaja rakendada, siis võtab määruse tagasi või kohandab seda, kui andmeid ei ole veel esitatud. Tagasivõtmise korral teavitab taotleval asutus sellest viivitamata adressaati.**
3. **Kui privileegi või immuniteedi äravõtmisõigus on täitjariigi asutusel, võib taotleval asutus esitada teavitatud asutusele taotluse võtta ühendust pädeva asutusega, et taotleda temalt viivitamata selle õiguse kasutamist. Kui privileegi või immuniteedi äravõtmisõigus on teise liikmesriigi asutusel, kolmandal riigil või rahvusvahelisel organisatsioonil, võib taotleval asutus taotleda asjaomaselt asutuselt selle õiguse kasutamist.**
4. **Teavitamisel ei ole peatavat mõju adressaadi kohustustele, mis tulenevad käesolevast määrusest.**

³⁴ Tšehhi Vabariik, Soome, Saksamaa, Kreeka, Ungari ja Läti esitasid reservatsiooni teavitamismenetluse suhtes, pooldades tõhusamat menetlust, mis hõlmab ka tehinguandmeid ja klauslit põhiõiguste kohta, st milles esitatakse teavitatud asutusele keeldumise alused; samuti tuleks „siseriikliku juhtumi“ tähendust kirjeldav reegel vastupidiseks pöörata; lisaks toetab Saksamaa määruse esitamist tunnistuse asemel, kuid Tšehhi Vabariik eelistab, et esitataks nii määrus kui ka tunnistus.

Belgia, Bulgaaria, Eesti, Prantsusmaa, Iirimaa, Itaalia, Poola, Portugal ja Hispaania esitasid reservatsiooni teavitamismenetluse ja sätete suhtes, mis on seotud teavitamismenetluse kehtestamisega, eelkõige artikli 5 lõige 7, artiklid 9, 12a ja 14, samuti seotud põhjendused, märkides, et eelistatakse komisjoni ettepanekut, mis teavitamist ette ei näe; Belgia, Luksemburg, Iirimaa, Sloveenia ja Poola eelistaksid, juhul kui üldse, selle liikmesriigi teavitamist, kus on see isik, kelle andmeid taotletakse, elab.

Artikkel 8

Euroopa andmeesitamismääruse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus

1. Euroopa andmeesitamismäärus või Euroopa andmesäilitamismäärus edastatakse artiklis 7 määratletud adressaadile Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse abil.

Taotlev või kinnitav asutus täidab I lisas toodud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või II lisas toodud Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse, allkirjastab selle ning kinnitab, et selle sisu on täpne ja õige.

2. **Taotlev asutus edastab** Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse [...] **või see edastatakse tema nimel turvalisel ja usaldusväärsel viisil, mis võimaldab** [...] adressaadil **saada kirjaliku jälje ja teha** [...] kindlaks **tunnistuse** ehtsuse.

Kui teenuse osutajad, liikmesriigid või liidu asutused on loonud õiguskaitseasutustele või õigusasutustele teabenõuete käsitlemiseks spetsiaalsed platvormid või muud turvalised kanalid, võib taotlev asutus otsustada edastada tunnistuse ka nende kanalite kaudu.

3. Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus peab sisaldama artikli 5 lõike 5 punktides a–h loetletud teavet, sealhulgas piisavat teavet, mis võimaldab adressaadil taotleva asutuse kindlaks teha ja temaga ühendust võtta. Meetme vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhjendusi või uurimiste täpsemaid üksikasju ei lisata.
4. Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus peab sisaldama artikli 6 lõike 3 punktides a–f loetletud teavet, sealhulgas piisavat teave, mis võimaldab adressaadil taotleva asutuse kindlaks teha ja temaga ühendust võtta. Meetme vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhjendusi või uurimiste täpsemaid üksikasju ei lisata.
5. Vajaduse korral tõlgitakse Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus ühte liidu ametlikku keelde, mida adressaat peab vastuvõetavaks. Kui ühtegi keelt ei ole kindlaks määratud, tõlgitakse Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus ühte selle liikmesriigi ametlikku keelde, kus esindaja asub või on asutatud.

Artikkel 9
Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse täitmine

1. Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamisel tagab adressaat, et taotletud andmed edastatakse otse **turvalisel ja usaldusväärsel viisil, mis võimaldab teha kindlaks nende ehtsuse ja terviklikkuse**, Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses osutatud taotlevale asutusele või õiguskaitseasutustele hiljemalt kümne päeva jooksul alates kõnealuse tunnistuse saamisest, välja arvatud juhul, kui taotlev asutus esitab andmete varasema avaldamise põhjused³⁵.
2. Erakorralistel juhtudel edastab adressaat taotletud andmed põhjendamatu viivitusega hiljemalt kuue tunni jooksul alates Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse saamisest.
3. Kui adressaat ei saa oma kohustust täita, sest Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on mittetäielik, sisaldab ilmselgeid vigu või ei sisalda selle tunnistuse täitmiseks piisavalt teavet, teavitab adressaat sellest põhjendamatu viivitusega Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses osutatud taotlevat asutust ja küsib selgitusi, kasutades III lisa vormi. Ta teavitab taotlevat asutust sellest, kas andmete tuvastamine ja säilitamine kooskõlas lõikega 6 oli võimalik. Taotlev asutus vastab viivitamatult ja hiljemalt viie päeva jooksul. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaegu ei kohaldata enne, kui selgitused on esitatud.
4. Kui adressaat ei saa oma kohustust [...] täita, **kuna see on määruse saamise ajal adressaadist või teenuse osutajast sõltumatutel põhjustel de facto võimatu**, [...] teavitab adressaat sellest põhjendamatu viivitusega Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses osutatud taotlevat asutust ja esitab põhjendused, kasutades III lisa toodud vormi. [...]

³⁵ Saksamaa ettepanekul tuleks lisada vähemalt uus põhjendus, kus palutakse komisjonil ja liikmesriikidel töötada elektrooniliste sidekanalite loomise nimel ning need võimalikult kiirelt kasutusele võtta, mis võimaldab teha kindlaks andmete ehtsuse ja terviklikkuse.

5. Kui adressaat ei esita muudel põhjustel üldse või ammendavalt taotletud andmeid või ei esita neid tähtaja jooksul, teavitab ta taotlevat asutust põhjendamatu viivitusega ja hiljemalt lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaegade jooksul selle põhjustest, kasutades III lisa vormi. Taotlev asutus vaatab määruse teenuse osutaja esitatud teabe alusel läbi ja määrab teenuse osutajale vajaduse korral andmete esitamiseks uue tähtaja.

[...] ³⁶

6. Adressaat säilitab taotletud andmeid, kui ta ei esita neid kohe, välja arvatud juhul, kui Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses sisalduv teave ei võimalda taotletud andmeid tuvastada; sel juhul küsib adressaat selgitusi kooskõlas lõikega 3. Säilitamise nõue kehtib seni, kuni andmed on esitatud, olenemata sellest, kas need esitatakse täpsustatud Euroopa andmeesitamismääruse ja selle tunnistuse alusel või muude kanalite, näiteks vastastikuse õigusabi kaudu. Kui andmete esitamine ja säilitamine ei ole enam vajalik, teavitab taotlev asutus ja asjakohasel juhul täitevasutus sellest adressaati põhjendamatu viivitusega kooskõlas artikli 14 lõikega 8.

³⁶ Ungari esitas väljajätmise suhtes reservatsiooni.

Artikkel 10
Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmine

1. Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kättesaamisel alustab adressaat põhjendamatu viivitusega taotletud andmete säilitamist. Säilitamise nõue lõpeb 60 päeva pärast, välja arvatud juhul, kui taotlejast asutus kinnitab, et algatatud on järgnev andmete esitamise taotlus.
2. Kui taotlejast asutus kinnitab lõikes 1 sätestatud aja jooksul, et algatatud on järgnev andmete esitamise taotlus, säilitab adressaat andmeid nii kaua kui vajalik, et esitada andmed kohe, kui on kätte toimetatud järgnev andmete esitamise taotlus.
3. Kui säilitamine ei ole enam vajalik, teavitab taotlejast asutus sellest adressaati põhjendamatu viivitusega.
4. Kui adressaat ei saa oma kohustust täita, sest tunnistus on mittetäielik, sisaldab ilmselgeid vigu või ei sisalda Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmiseks piisavalt teavet, teavitab adressaat sellest põhjendamatu viivitusega Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses osutatud taotlejast asutust ja küsib selgitusi, kasutades III lisas toodud vormi. Taotlejast asutus vastab viivitamatult ja hiljemalt viie päeva jooksul. Adressaat tagab omalt poolt vajalike selgituste saamise, et täita oma lõikes 1 sätestatud kohustust.
5. Kui adressaat ei saa oma kohustust [...] täita, **kuna see on määruse saamise ajal adressaadist või teenuse osutajast sõltumatutel põhjustel de facto võimatu**, [...] teavitab adressaat sellest põhjendamatu viivitusega Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses osutatud taotlejast asutust ja esitab põhjendused, kasutades III lisas toodud vormi. [...]
6. Kui adressaat ei säilita taotletud teavet muudel [...] põhjustel, teavitab adressaat taotlejast asutust põhjendamatu viivitusega selle põhjustest, kasutades III lisas toodud vormi. Taotlejast asutus vaatab määruse teenuse osutaja esitatud põhjenduste alusel läbi.

Artikkel 11
*Konfidentsiaalsus ja kasutajateave*³⁷

1. Adressaadid ja teenuse osutajad võtavad vajalikud meetmed, et tagada Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmete säilitamise tunnistuse ning esitatud või säilitatud andmete konfidentsiaalsus, ning hoiduvad [...] teavitamast isikut, kelle andmeid taotletakse, et [...] **hoiduda** takistamast asjaomast kriminaalmenetlust. **Nad teavitavad isikut, kelle andmeid taotletakse, kui taotleval asutus seda sõnaselgelt nõuab. Sellisel juhul esitab taotleval asutus adressaadile või (kui need on erinevad isikud) teenuse osutajale samuti käesoleva artikli lõike 4 kohase teabe.**
2. Juhul kui taotleval asutus **ei nõudnud teenuseosutajalt**, et ta [...] teavitaks **lõike 1 kohaselt** isikut, kelle andmeid taotleti, teavitab taotleval asutus sellest [...] isikut [...]. **Taotleval asutus võib isiku, kelle andmeid taotleti, teavitamise edasi lükata nii kaua, kui see on vajalik ja proportsionaalne meede, millega vältida [...] kriminaalmenetluse takistamist.**
3. **Taotleval asutus võib hoiduda teavitamast isikut, kelle abonendi- või juurdepääsuandmeid taotleti, kui see on vajalik ja proportsionaalne, et kaitsta teise isiku põhiõigusi ja õiguspäraseid huve, eriti juhul kui sellised õigused ja huvid kaaluvad üles huvi teavitada isikut, kelle andmeid taotleti. [...]**
4. **Lisatakse teave kättesaadavate õiguskaitsevahendite kohta vastavalt artiklile 17.**

³⁷ Soome ja Saksamaa esitasid reservatsioonid, soovides näha rohkem üksikasju (sätted keele, õigusabi kohta, üksikasjalik teave õiguskaitsevahendite kohta) ning Saksamaa soovib lisaks, et teavitataks ka asjaomaseid isikuid (mitte ainult seda isikut, kelle andmeid taotletakse).

Artikkel 12
Kulude hüvitamine

Teenuse osutaja võib nõuda taotlevalt riigilt oma kulude hüvitamist, kui see on taotleva riigi siseriikliku õigusega sarnastes olukordades riigisiseste määruste puhul ette nähtud, vastavalt nende siseriiklikele sätetele. **Liikmesriigid teavitavad kulude hüvitamise eeskirjadest komisjoni, kes need avaldab.**

Artikkel 12a [...] **[...] Saadud andmete kasutamise piirangud**

1. [...] **Kui isik, kelle andmeid taotletakse, ei ela taotleva riigi territooriumil, ning Euroopa andmeesitamismääruse abil on saadud tehingu- või sisuandmeid ning taotlev asutus saab teada, et neid andmeid kaitsevad täitjariigi siseriikliku õiguse alusel antud privileegid või immunitetid või nende suhtes kohaldatakse täitjariigi kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise norme, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites, [...] või, kui see liikmesriik neid kasutab, võib nende andmete avaldamine mõjutada [...] täitjariigi põhihuve, nagu riiklikku julgeolekut ja kaitset, tagavad taotleva riigi pädevad asutused [...] kriminaalmenetluses, et neid aluseid võetakse [...] arvesse nii, nagu need oleksid ette nähtud tema siseriiklikus õiguses. [...] Pädevad asutused võivad konsulteerida asjaomase liikmesriigi asutuste, Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku või Eurojustiga.**
2. **Kui privileegi või immunitedi äravõtmisõigus on täitjariigi asutusel, võib taotleva riigi pädev asutus esitada täitevasutusele või teavitatud asutusele taotluse võtta ühendust täitjariigi pädeva asutusega, et taotleda temalt viivitamata selle õiguse kasutamist. Kui privileegi või immunitedi äravõtmisõigus on teise liikmesriigi või kolmanda riigi asutusel või rahvusvahelisel organisatsioonil, võib taotleva riigi pädev asutus taotleda asjaomaselt asutuselt selle õiguse kasutamist.**

Artikkel 12b
Erikohustuse reegel

1. **Elektroonilisi tõendeid ei kasutata muudel menetluste läbiviimise eesmärkidel kui need, mille jaoks need käesoleva määruse kohaselt saadi, välja arvatud selleks, et:**
 - a) viia läbi menetlus, mille jaoks oleks võidud teha Euroopa andmeesitamismäärus vastavalt artikli 5 lõigetele 3 ja 4; või
 - b) hoida ära vahetu ja suur oht taotleva riigi avalikule julgeolekule või tema põhihuvidele.

2. **Käesoleva määruse kohaselt saadud elektroonilisi tõendeid võib edastada teisele liikmesriigile üksnes selleks, et:**
 - a) viia läbi menetlus, mille jaoks oleks võidud teha Euroopa andmeesitamismäärus vastavalt artikli 5 lõigetele 3 ja 4; või
 - b) hoida ära vahetu ja suur oht selle liikmesriigi avalikule julgeolekule või tema põhihuvidele.

3. **Käesoleva määruse kohaselt saadud elektroonilisi tõendeid võib edastada kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile üksnes vastavalt käesoleva artikli lõike 2 punktides a ja b ning direktiivi (EL) 2016/680 V peatükis loetletud tingimustele.**

3. peatükk. Karistused ja täitmise tagamine

Artikkel 13 *Karistused*³⁸

Ilma et see piiraks nende siseriiklike õigusaktide kohaldamist, millega nähakse ette kriminaalkaristuste määramine, kehtestavad liikmesriigid õigusnormid käesoleva määruse artiklites 9 ja 10 ning artikli 11 lõikes 1 sätestatud kohustuste eiramise korral määratavate rahaliste karistuste kohta ning võtavad nende rakendamise tagamiseks kõik vajalikud meetmed. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata nende hilisematest muudatustest.

Liikmesriigid tagavad, et kehtestatud rahalised karistused [...] on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad [...].

Liikmesriigid tagavad, et määrata võib rahalised karistused, mis on kuni 2 % teenuse osutaja eelmise eelarveaasta ülemaailmsest aastast kogukäibest.

Artikkel 14 *Täitemenetlus*

1. Kui adressaat ei täida Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusega seotud nõudeid tähtaja jooksul, esitamata põhjendusi, mida taotlev asutus peab vastuvõetavaks, võib taotlev asutus edastada täitjariigi pädevale asutusele täitmise tagamiseks Euroopa andmeesitamismääruse koos selle tunnistusega või Euroopa andmesäilitamismääruse koos selle tunnistusega ning adressaadi poolt täidetud III lisa vormi ja kõik muud asjakohased dokumendid mis tahes vahendite abil, millest jääb kirjalik jälg, ning viisil, mis võimaldavad täitevasutusel kindlaks teha nende ehtsuse. Selleks tõlgib taotlev asutus määruse, vormi ja kõik muud lisatud dokumendid ühte [...] selle liikmesriigi **poolt vastuõetavaks peetavasse** keelde ja teavitab edastamisest adressaati.
2. Kättesaamisel täitevasutus tunnustab edasiste formaalsusteta **ja võtab vajalikud meetmed, et täita:**
 - a) Euroopa andmeesitamismäärust, **välja arvatud juhul, kui täitevasutus leiab, et kohaldatav on üks lõikes 4 sätestatud alustest, või**
 - b) Euroopa andmesäilitamismäärust, [...] **välja arvatud juhul, kui täitevasutus leiab, et kohaldatav on üks lõikes [...] 5 sätestatud alustest [...].**

Täitevasutus teeb otsuse määruse tunnustamise kohta põhjendamatu viivitusega ja hiljemalt viie tööpäeva jooksul alates määruse saamisest.

³⁸ Soome, Saksamaa ja Läti esitasid reservatsiooni karistuste ühtlustamise suhtes.

2a. Artikli 5 lõiget 8 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

3. Kui täitevasutus tunnustab määrust, nõuab ta adressaadilt ametlikult asjaomase kohustuse täitmist, teavitades adressaati võimalusest täitmine lõike 4 **punktides a–e** või **lõikes 5** loetletud alustel vaidlustada ning kohaldatavatest karistustest nõuete täitmata jätmise korral, ja määrab täitmise või vaidlustamise tähtaja.
4. [...] Euroopa andmeesitamismääruse **tunnustamisest või täitmisest võib keelduda üksnes** järgmistel alustel:
- a) Euroopa andmeesitamismäärust ei teinud või kinnitanud artiklis 4 osutatud taotlej asutus;
 - b) Euroopa andmeesitamismäärust ei tehtud artikli 5 lõikes 4 osutatud kuriteo puhul;
 - c) adressaat ei saa Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusega seotud nõudeid täita, sest see on *de facto* võimatu või kuna Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus sisaldab ilmselgeid vigu;
 - d) Euroopa andmeesitamismäärus ei puuduta Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse saamise ajal teenuse osutaja poolt või tema nimel talletatavaid andmeid;
 - e) teenus ei ole käesoleva määrusega hõlmatud;
 - f) [...] **kohaldatakse ühte artikli 12a lõikes 1 osutatud alustest**³⁹.
5. [...] Euroopa andmesäilitamismääruse **tunnustamisest või täitmisest võib keelduda üksnes** järgmistel alustel:
- a) Euroopa andmesäilitamismäärust ei teinud või kinnitanud artiklis 4 osutatud taotlej asutus;
 - b) teenuse osutaja ei saa Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusega seotud nõudeid täita, sest see on *de facto* võimatu või kuna Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus sisaldab ilmselgeid vigu;
 - c) Euroopa andmesäilitamismäärus ei puuduta Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse saamise ajal teenuse osutaja poolt või tema nimel talletatavaid andmeid;
 - d) teenus ei ole käesoleva määrusega hõlmatud.
 - e) [...]

³⁹ Tšehhi Vabariik, Soome, Ungari, Saksamaa ja Läti esitasid reservatsiooni artikli 14 lõike 4 punkti f ja lõike 5 punkti e välja jätmise kohta, pooldades seda, et välja jätmist saab toetada üksnes siis, kui artiklisse 5, artikli 7a lõikesse 2 ja artikli 12a lõikesse 1 lisatakse klausel põhiõiguste ja riigi põhiseaduslike normide austamise kohta.

6. Adressaadi vastuväite korral **vastavalt lõike 4 punktidele a–e ja lõikele 5** teeb täitevasutus adressaadi esitatud teabe ja vajaduse korral taotlevalt asutuselt kooskõlas lõikega 7 saadud lisateabe alusel otsuse, kas määrus tuleb täita või mitte.
7. Täitevasutus konsulteerib kõiki asjakohaseid vahendeid kasutades taotleva asutusega, enne kui ta otsustab määrust lõigete 2 ja 6 kohaselt mitte tunnustada või selle täitmist mitte nõuda. Vajaduse korral küsib ta taotlevalt asutuselt lisateavet. Taotlev asutus vastab sellisele päringule viie tööpäeva jooksul.
8. Kõigist otsustest teavitatakse viivitamatult taotlevat asutust ja adressaati mis tahes vahendite abil, millest jääb kirjalik jälg.
9. Kui täitevasutus saab adressaadilt andmeid, edastab ta need taotlevale asutusele kahe tööpäeva jooksul, välja arvatud juhul, kui asjaomased andmed on kaitstud tema siseriikliku õiguse kohaselt immuniteedi või privileegiga **või kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise normidega, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites**, või kui need mõjutavad selliseid riigi põhihuve nagu riiklik julgeolek ja kaitse. Sellisel juhul teavitab ta taotlevat asutust andmete edastamata jätmise põhjustest.
10. Kui adressaat ei täida oma kohustust, mis tuleneb tunnustatud määrusest, mille täidetavust täitevasutus on kinnitanud, määrab täitevasutus rahalise karistuse kooskõlas siseriikliku õigusega. Trahvi määramise otsuse vastu on kättesaadavad tõhusad õiguskaitsevahendid.

4. peatükk. Õiguskaitsevahendid

Artikkel 15

[...]

[...]

[...]

Artikkel 16
Läbivaatamise kord [...] kohustuste konflikti korral

1. Kui adressaat leiab, et Euroopa andmeesitamismääruse täitmine oleks vastuolus kolmanda riigi kohaldatavate õigusaktidega [...], teavitab ta taotlevat asutust Euroopa andmeesitamismääruse täitmata jätmise põhjustest kooskõlas artikli 9 lõigetes 5 ja 6 osutatud korraga.
2. Põhjendatud vastuväites tuleb esitada kõik olulised üksikasjad kolmanda riigi õiguse, selle kõnealusel juhul kohaldatavuse ja vastuolulise kohustuse laadi kohta. See ei saa põhineda tõsiasjal, et kolmanda riigi kohaldatavas õiguses puuduvad sarnased sätted, mis käsitleksid andmete esitamise määruse tegemise tingimusi, vorminõudeid ja menetlusi, ega üksnes asjaolul, et andmeid talletatakse kolmandas riigis. **See esitatakse hiljemalt kümme päeva pärast seda kuupäeva, mil adressaadile toimetati kätte Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus. Tähtajad arvutatakse taotleva asutuse siseriikliku õiguse kohaselt.**
3. Taotlev asutus vaatab Euroopa andmeesitamismääruse põhjendatud vastuväite alusel läbi. Kui taotlev asutus kavatseb Euroopa andmeesitamismääruse muutmata jätta, taotleb ta läbivaatamist oma liikmesriigi pädevas kohtus. Määruse täitmine peatatakse kuni läbivaatamise lõpuni.

4. Pädev kohus hindab kõigepealt konflikti olemasolu, kontrollides, kas
- a) kolmanda riigi õigust kohaldatakse, lähtudes kõnealuse juhtumi konkreetsetest asjaoludest, ja kui kohaldatakse, siis kas
 - b) kolmanda riigi õigus, kui seda kohaldatakse kõnealuse juhtumi konkreetsete asjaolude suhtes, keelab asjaomaste andmete avaldamise.
5. Kui pädev kohus leiab, et asjaomast konflikti lõigete 1 ja 4 tähenduses ei ole, jätab ta määruse jõusse. Kui pädev kohus teeb kindlaks, et kolmanda riigi õiguse kohaldamisel uurimise all oleva juhtumi konkreetsete asjaolude suhtes keelab see asjaomaste andmete avaldamise, otsustab pädev kohus, kas määrus jõusse jätta või **võtta tagasi** [...]. **Selline hindamine põhineb** eelkõige järgmistel teguritel, **pidades seejuures eriti kaalukaks punktides a ja b osutatud tegureid:**
- a) huvid, mida kolmanda riigi asjaomane õigusakt kaitseb, sealhulgas **põhiõigused ja muud huvid hoida ära andmete avaldamist, eriti kolmanda riigi riiklikud julgeolekuhuvid;**
 - b) määruse tegemise aluseks oleva kriminaalasja seotus kummagi riigiga, millele osutavad muu hulgas:
 - selle isiku asukoht, kodakondsus ja elukoht, kelle andmeid taotletakse, ja/või ohvri(te) asukoht, kodakondsus ja elukoht;
 - koht, kus kõnealune kuritegu toime pandi;
 - c) teenuse osutaja ja asjaomase kolmanda riigi seotus; selles kontekstis ei ole andmete talletamise koht iseenesest piisav sisulise seose tuvastamiseks;
 - d) uurimist läbiviiva riigi huvid asjaomaste tõendite hankimisel, lähtudes kuriteo raskusest ja tõendite viivitamatu saamise tähtsusest;
 - e) Euroopa andmeesitamismääruse täitmisest adressaadile või teenuse osutajale tulenevad võimalikud tagajärjed, sealhulgas võimalikud karistused.

5b. Kohus võib küsida teavet kolmanda riigi pädevalt asutuselt, võttes arvesse direktiivi (EL) 2016/680, eriti selle V peatükki, ning kui selline edastamine ei takista asjaomase kriminaalmenetluse läbiviimist.

6. Kui pädev kohus otsustab määruse tühistada, teavitab ta sellest taotlevat asutust ja adressaati. Kui pädev kohus otsustab, et määrus tuleb jõusse jätta, teavitab ta sellest taotlevat asutust ja adressaati, kes jätkab määruse täitmist.

Artikkel 17

Tõhusad õiguskaitsevahendid⁴⁰

1. **Ilma et see piiraks muude siseriikliku õiguse kohaselt kättesaadavate õiguskaitsevahendite kasutamist, on igal** isikul, [...], kelle andmeid taotleti Euroopa andmeesitamismääruse abil, õigus tõhusatele õiguskaitsevahenditele Euroopa andmeesitamismääruse vastu. Kui selline isik on kahtlustatav või süüdistatav isik, on tal [...] **õigus tõhusatele õiguskaitsevahenditele sellise** kriminaalmenetluse ajal, **kus tema andmeid kasutati. Selliste õiguskaitsevahendite kasutamine ei piira** direktiivi (EL) 2016/680 ja määruse (EL) 2016/679 kohaselt kättesaadavate õiguskaitsevahendite kasutamist.
2. [...]
3. Sellist õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kasutatakse taotleva riigi kohtus kooskõlas asjaomase siseriikliku õigusega ning sellega kaasneb õigus vaidlustada meetme õiguspärasus, sealhulgas selle vajalikkus ja proportsionaalsus.

⁴⁰ Saksamaa esitas reservatsiooni, milles sätestatakse, et õigus õiguskaitsevahenditele peaks olema igal määrusega seotud isikul, mitte üksnes sellel isikul, kelle andmeid taotleti, ning õiguskaitsevahendid peaksid olema samuti kättesaadavad andmesäilitamismääruste vastastes kriminaalmenetlustes.

4. Ilma et see piiraks artikli 11 kohaldamist, võtab taotlevalt asutus asjakohased meetmed, mis tagavad, et siseriiklikus õiguses sätestatud õiguskaitsevahendite kasutamise võimaluste kohta antakse teavet ning et neid võimalusi saab tegelikult kasutada.
5. Õiguskaitsevahendite kasutamisel kohaldatakse samu tähtaegu ja muid tingimusi nagu sarnaste riigisiseste juhtumite korral ning viisil, mis tagab nende õiguskaitsevahendite tõhususe asjaomaste isikute jaoks.
6. Ilma et see piiraks siseriiklike menetlusnormide kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et taotlevalt riigis läbiviidavas kriminaalmenetluses austatakse Euroopa andmeesitamismääruse abil saadud tõendite hindamisel kaitseõigusi ja tagatakse õiglane menetlus.

Artikkel 18

[...]

[...]

5. peatükk. Lõppsätted

Artikkel 18a Keeled

Iga liikmesriik märgib, kas ja millist keelt (milliseid keeli) ta peab lisaks oma ametlikule keelele (ametlikele keeltele) vastuvõetavaks Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse ja/või Euroopa andmeesitamismääruse ja Euroopa andmesäilitamismääruse edastamiseks nende täitmise korral.

Artikkel 19 Järelevalve ja aruandlus

1. Komisjon koostab hiljemalt [*käesoleva määruse kohaldamise kuupäev*] käesoleva määruse väljundite, tulemuste ja mõju jälgimiseks üksikasjaliku kava. Järelevalvekavas sätestatakse andmete ja muude vajalike tõendite kogumise vahendid ja sagedus. Selles määratakse kindlaks, milliseid meetmeid komisjon ja liikmesriigid peavad andmete ja muude tõendite kogumiseks ja analüüsimiseks võtma.
2. Igal juhul koguvad liikmesriigid asjakohastelt asutustelt igakülgset statistikat ja säilitavad seda. Eelmise kalendriaasta kohta kogutud andmed saadetakse komisjonile iga aasta 31. märtsiks ja need sisaldavad **võimaluse korral** järgmist:
 - a) väljaantud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste arv taotletud andmete liigi, määruse saanud teenuse osutajate ja olukorra (erakorraline või mitte, **tagantjärele kinnitamine**) kaupa;
 - b) täidetud ja täitmata Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste arv taotletud andmete liigi, määruse saanud teenuse osutajate ja olukorra (erakorraline või mitte) kaupa;
 - c) täidetud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste kohta keskmine aeg, mis kulus taotletud andmete saamiseks alates Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse väljaandmisest kuni andmete saamiseni, taotletud andmete liigi, määruse saanud teenuse osutajate ja olukorra (erakorraline või mitte) kaupa;

- d) täitmise tagamiseks täitevasutusele edastatud ja saadud Euroopa andmeesitamismääruste arv taotletud andmete liigi, määruse saanud teenuse osutajate ja olukorra (erakorraline või mitte) kaupa ning täidetud määruste arv;
- e) Euroopa andmeesitamismääruste vastu kasutatud õiguskaitsevahendite arv taotlevas riigis ja täitjariigis taotletud andmete liigi kaupa.
- f) **juhtumite arv, mille puhul tagantjärele kinnitust ei antud.**

3. Teenuse osutajad võivad koguda, pidada ja avaldada statistikat ning juhul kui asjaomaseid andmeid koguti, võidakse eelmise kalendriaasta kohta kogutud andmed saata komisjonile 31. märtsiks ja need võivad võimaluse korral sisaldada järgmist:

- a) **saadud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste arv taotletud andmete liigi, liikmesriikide ja olukorra (erakorraline või mitte) kaupa;**
- b) **täidetud ja täitmata Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste arv taotletud andmete liigi, liikmesriikide ja olukorra (erakorraline või mitte) kaupa;**
- c) **täidetud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste kohta keskmine aeg, mis kulus taotletud andmete esitamiseks alates Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse saamisest kuni nende esitamiseni, taotletud andmete liigi, liikmesriikide ja olukorra (erakorraline või mitte) kaupa.**

Artikkel 20

Tunnistuste ja vormide muudatused

Komisjon võtab kooskõlas artikliga 21 vastu delegeeritud õigusaktid I, II ja III lisa muutmiseks, et tegeleda tulemuslikult võimaliku vajadusega teha parandusi Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse vormides ning vormides, mida tuleb kasutada teabe esitamiseks selle kohta, et Euroopa andmeesitamismääruse tunnistust või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistust ei ole võimalik täita.

Artikkel 21
Volituste delegeerimine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 20 osutatud volitused antakse määramata ajaks alates [käesoleva määruse kohaldamise kuupäev].
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 20 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes⁴¹ sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 20 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

⁴¹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 13.

Artikkel 22
Teavitamine

1. Hiljemalt [käsoleva määruse kohaldamise kuupäev] teavitab iga liikmesriik komisjoni järgmisest:
 - a) ametiasutused, kes on tema siseriikliku õiguse kohaselt pädevad tegema, kinnitama, **edastama ja/või saama** Euroopa andmeesitamismäärusi ja Euroopa andmesäilitamismäärusi **või teavitama nendest** vastavalt artiklile 4;
 - b) täitevasutus või -asutused, kes on pädevad tagama Euroopa andmeesitamismääruste ja Euroopa andmesäilitamismääruste täitmist teise liikmesriigi nimel;
 - c) kohtud, kes on pädevad käsitlema adressaatide põhjendatud vastuväiteid vastavalt artiklile [...] 16;
 - d) **keeled, mida peetakse Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmeesitamismääruse ja Euroopa andmesäilitamismääruse edastamiseks vastuvõetavaks artikli 18a kohase täitmise korral.**
2. Komisjon avalikustab käsoleva artikli kohaselt saadud teabe kas spetsiaalsel veebisaidil või nõukogu otsuse 2008/976/JSK⁴² artiklis 9 osutatud Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku veebisaidil.

Artikkel 23

Vahekord muude õigusaktide, lepingute ja kokkulepetega

Käsolev määrus ei mõjuta ELi ja muid rahvusvahelisi õigusakte, lepinguid ja kokkuleppeid, mis käsitlevad tõendite kogumist, mis kuuluksid ka käsoleva määruse kohaldamisalasse.

⁴² Nõukogu 16. detsembri 2008. aasta otsus 2008/976/JSK Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kohta (ELT L 348, 24.12.2008, lk 130).

*Artikkel 24
Hindamine*

Hiljemalt [5 aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva] hindab komisjon määrust ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva määruse toimimist käsitleva aruande, mis sisaldab hinnangut selle kohaldamisala laiendamise vajaduse kohta. Vajaduse korral lisatakse aruandele seadusandlikud ettepanekud. Hindamine viiakse läbi kooskõlas komisjoni parema õigusloome suunistega. Liikmesriigid esitavad komisjonile teabe, mida on vaja aruande koostamiseks.

Artikkel 25

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates [24 kuud pärast jõustumist].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*